އެންޓި ޓޯޗަރ ރިޕޯޓް

ޖުލައި 2018

HUMAN RIGHTS
COMMISSION
MALDIVES

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް

ފިހުރިސްތު

1. ތައާރަފު 1

2. ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ހަރުދަނާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް 3

3. ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް 7

4. މިނިވަންކަން ގެއްލޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ ތަންތަނަށް ޒިޔާރަތްކޮށް، ކޮމިޝަނުން ކޮންފައިވާ
މަސައްކަތްތައް 24

5. އެންޓި ޓޯޗަރއާބެހޭ ގޮތުން ހިންގާފައިވާ ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް 44

6. ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން އިދާރާ ތަކުން ކުރާ މަސައްކަތްތައް 47

7. ނިންމުން 62

1. ތަޢާރުފު

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސްއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 190 ވަނަ މާއްދާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2006 (ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު)އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރައްވާ 5 މެންބަރުންގެ މައްޗަށް އުފެދިފައިވާ ކޮމިޝަނެކެވެ. މި ކޮމިޝަނުގެ މަޤްޞަދަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ޤަރާރުތަކުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަމަލުކުރަންޖެހޭ މުޢާހަދާތަކާއި ޤަރާރުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކޮށް ދަމަހައްޓައި، އެފަދަ ޙައްޤުތައް ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި، އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރާ އަމިއްލަ ޖަމާޢަތްތަކަށް އެހީތެރިވެ، ހިތްވަރުދިނުމެވެ.

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް (ކޮމިޝަން)އަކީ އޭޝިއާ ޕެސިފިކް ސަރަހައްދުގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކޮށް ކުރިއަރުވާ ދެމެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ސަރަހައްދީ ޖަމްޢިއްޔާކަމުގައިވާ އޭޝިއާ ޕެސިފިކް ފޯރަމް (APF)ގައި މެންބަރެއްގެ ގޮތުން ބައިވެރިވެ ހަރަކާތްތެރިވަމުންދާ މުއައްސަސާއެކެވެ. އަދި އ.ދ. ގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ޖިނީވާގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ މެކޭނިޒަމްގެ ތެރޭގައި އުފެދިފައިވާ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ގްލޯބަލް އެލަޔަންސް އޮފް ނޭޝަނަލް ހިއުމަން ރައިޓްސް އިންސްޓިޓިއުޝަންސް (GANHRI)ގައި ހިމެނި، "B" ސްޓޭޓަސް ވަނީ ލިބިފައެވެ.

14 ސެޕްޓެމްބަރު 2005ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ސޮއިކުރި އަނިޔާކުރުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމާއި، ރަޙްމުކުޑަ ނާއިންސާނީ އަމަލު ހިންގުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމާއި، އިންސާނީ ކަރާމާތް ގެއްލޭފަދަ އަދަބުދިނުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ

މުޢާހަދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ އިޚްތިޔާރީ މުޢާހަދާ، އޮޕްޝަނަލް ޕްރޮޓޮކޯލް ޓު ދަ ކޮންވެންޝަން އަގެއިންސްޓް ޓޯޗަރ (އޮޕްކެޓް)ގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ދައުލަތްތަކުން އެ ދައުލަތެއްގެ ބާރު ހިނގާ ސަރަޙައްދުގައި އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށު ދަރަޖައިގެ އަދަބުތަކަށް ހުއްޓުވުމަށް ނޭޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމް (އެން.ޕީ.އެމް)އެއް ގާއިމުކުރުމަށް ލާޒިމުކުރެއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެން.ޕީ.އެމްއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަންކަމުގައި 2007 ޑިސެމްބަރުގައި ދިވެހި ސަރުކާރުން ވަނީ ހަމަޖައްސާފައެވެ. މިގޮތުން 28 އޭޕްރީލް 2008 ން ފެށިގެން މި ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސައްކަތް ވަނީ ފަށާފައެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަސްދީޤުކުރެއްވުމާ ގުޅިގެން އެ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނޭޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމްއަކީ ކޮމިޝަން ކަމުގައި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 2013 ވަނަ އަހަރު ފާސްކުރުމާ ގުޅިގެން އެ ޤާނޫނުން ކޮމިޝަނަށް ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި ޕްރޮގްރާމެއް ވަނީ އެކުލަވާލެވިފައެވެ. މި ޕްރޮގްރާމްގައި ކޮމިޝަނުގެ ވަކިވަކި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ކަނޑައަޅައި، އެކަންކަން ކުރުމަށް އަހަރީ ވަރކް ޕްރޮގްރާމްގައިވެސް ހިމަނާފައެވެ. މިގޮތުން ކޮމިޝަނުގައި އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނެއް ވަނީ ގާއިމުކުރެވިފައެވެ.

މި ރިޕޯޓަކީ ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އިން ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޖުލައި މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު، އާންމުކުރުމަށް ކޮމިޝަނުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އަހަރީ އެންޓި ޓޯޗަރ ރިޕޯޓެވެ. ވީމާއެކު، މި ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައި ވަނީ 01 ޖުލައި 2017 އިން 30 ޖޫން 2018 ގެ ނިޔަލަށް (ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި) ކޮމިޝަނުން، އަދި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކެވެ.

2. ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ހަރުދަނާކުރުމުގެ މަސައްކަތްތައް

2.1 ބަނދުގެ މަރުކަޒުތައް އާންމުކުރުން

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތުގައި ބަނދުގައި ބޭއްވުމަށް ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ތަޙްޤީޤު ނިމި ޝަރީޢަތް ފުރުމާ ހަމައަށް މީހުން ބަނދުގައި ބޭއްވުމަށް ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން މީހުން ބަނދުގައި ބޭއްވުމަށް ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ކުޑަކުދިން ބަނދުގައި ބޭއްވުމަށް ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރާ މީހުން ބަނދުގައި ބޭއްވުމަށް ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ރިހެބިލިޓޭޝަން ފަރުވާދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ނަފްސާނީ ބަލިތަކަށް ފަރުވާދޭ ތަންތަނާއި، ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ މަރުކަޒުތަކާއި، ޑިޓޮކްސިފިކޭޝަން މީހުން ބަނދުކުރެވޭ ތަންތަނުގެ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ތަންތަން، މިޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާ 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރު، އާންމުކޮށް، އިޢުލާނުކުރަންވާނެކަމަށް ވަނީ ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތައް މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު، އެ އިޢުލާނުކުރާތާ ގިނަވެގެން 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެތަންތަނުގެ ތަފްސީލާއި، އެއިން ކޮންމެ ތަނެއްގައި ބަނދުގައި ތިބި މީހުންގެ ތަފްސީލު ހިމެނޭ ރިޕޯޓެއް އެކުލަވާލައި، ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެކަމަށް ވަނީ ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގެމަތިން އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް އޮތްކަމުގައި ވީނަމަވެސް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ޓޯޗަރގެ ޢަމަލާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ނުވަތަ އުސޫލެއްގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމްތަކެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ތަޙްޤީޤުގެ މުއްދަތުގައި ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ތަޙްޤީޤު ނިމި ޝަރީޢަތް ފެށުމާ ހަމައަށް މީހުން ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން މީހުން ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ކުޑަކުދިން ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރާ މީހުން ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތަންތަނާއި، ރިހެބިލިޓޭޝަން ފަރުވާދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ނަފްސާނީ ބަލިތަކަށް ފަރުވާދޭ ތަންތަނާއި، ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ މަރުކަޒުތަކާއި، ޑިޕޯޓޭޝަން ބަންދުކުރެވޭ ތަންތަނާއި [illegible] ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި މިނިސްޓަރ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (މި [illegible] މި ރިޕޯޓުގެ ޗެޕްޓަރު 1 ގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.) ނަމަވެސް ޓޯޗަރ ހިއްސާކޮށްފައިވާ [illegible] ރިޕޯޓު [illegible] ނުހިމެނެއެވެ. އަދި މީގެއިތުރުންވެސް ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި މީހުން ބަންދުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ މަރުކަޒުތަކުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން، [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވައި، އެހެން ތަންތަނުގައި ބަންދުކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިނާއީ ކުށެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ ބާބުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، "އާންމު ޖަލުތަކާއި ރިމާންޑު ޖަލުތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް"އިން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް އަދި މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން [illegible] "ރިމާންޑް ސެންޓަރު" ހަމައި، މީހުން ބަންދުކުރަމުން ދަނީ މި ޤާނޫނުގެ މި މާއްދާ ހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާނެއެވެ.[1] މީގެއިތުރުންވެސް މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓަރ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ހިއްސާކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[1] 12 ޖުލައި 2017 ގައި ގދ. ތިނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން ކުރި [illegible] [illegible] 15 ނޮވެމްބަރު 2017ގައި ގދ. ތިނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު 4 [illegible]، 5 އަދި 6 ވަނަ ދުވަހު ކ. މާފުށީ ޖަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރި [illegible] [illegible] [illegible]

ހިމަނާފައިނުވެއެވެ. އެގޮތުންނަމަވެސް، މަސްތުވާތަކެތީގެ ތުހުމަތުގައި ތަޙްޤީޤު ބަންދުގެ މުއްދަތުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަންތަނުގައި ބަންދުކުރުމަށާއި، އަދި ބަންދުގައި ބަހައްޓާނީ މުއްދަތަކީ 15 ދުވަސް ކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ކޯޓުއަމުރުތަކުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވިނަމަވެސް، 15 ދުވަހުގެ ބަންދުގެ މުއްދަތުގެ ތެރެއިން 5 ދުވަހު 3 ފަހަރެއް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވަނީ ސަބަބު ހުސަކައިން އާދައާ ޚިލާފުވުމަކީ ކަމަށް އަދި ސަބަބު ހުސަކައިން އާދައާ ޚިލާފުވުމަކީ ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން އިޢުލާނުކޮށްފައިވާ މީހުން ބަންދުކުރާ ތަންތަނުގެ ލިސްޓުގައި ނުހިމެނޭ ތަންތަނަކަށް ކޮމިޝަނުން ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

2.2. ޖޯކްބަރަން ދެއްކުމާގުޅޭ ނިޒާމެއް އެކުލަވާލުން

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޖޯކްބަރަން ދެއްކުމުގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށް ބޭނުންވާ ނިޒާމު އެކުލަވާލުމަށް ކޮމިޝަނުން 2016 ވަނަ އަހަރު ގަވާއިދުގެ ދިރި ކޮޕީއެއް ތައްޔާރުކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން "ޓޯޗަރކުރެވުނު ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އަމިއްލައަށް ސިއްރު ފަރާތް ހޯދުމުގެ މާލީ ތަނަވަސްކަން ނެތް ފަރާތްތަކަށް ދައުލަތުން އެހީތެރިވުމާއި ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ ހިދުމަތް ދިނުމާއި ކޮމިޝަނުން ގެ ދުވަސް ސިއްރިއްޔަތު ހިފެހެއްޓުމަށް ކޮމިޝަނަށް ގަވާއިދު" އެކުލަވާލައި ޖޯކްބަރަން ދެއްކުމަށް ހިނގާ ޚަރަދުގެ ބިންގާ އަމިއްލައަށް ނުހުރުން ފަރާތްތަކައް ދޭންޖެހޭ މި ގަވާއިދުގައި މިންގަނޑެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، މި ދިރާސާ މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަސައްކަތް 2018 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވެއެވެ.

2.3 އަނިޔާ ލިބޭ މީހުންނަށް ދެވޭ ނަފްސާނީ، އިޖްތިމާޢީ ފަރުވާއާއި އެހީތެރިކަން

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަނިޔާ ލިބޭ މީހުންނަށް ދެވޭ ނަފްސާނީ، އިޖްތިމާޢީ ފަރުވާއާއި އެހީތެރިކަމުގެ އުސޫލުގެ ޑްރާފްޓާއި 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަނިޔާލިބުނު މީހުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ހިނގާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ އުސޫލުގެ ޑްރާފްޓެއް ވަނީ އެކުލަވާލެވިފައެވެ. މި ދެ ޑްރާފްޓު ފާސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް 2018 ވަނަ އަހަރު ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވެއެވެ. އަދި މި ދެ ޑްރާފްޓަށް ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް ހިއްސާކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވެއެވެ.

2.4 އެހެން ގައުމުތަކަށް ފޮނުވައި ނުލުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދު އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވެމުންނެވެ. މިގޮތުން، މި ގަވާއިދުގެ ޑްރާފްޓު އެކުލަވާލައި، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި، މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފޮރިން އެފެއާޒް އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް، އެ މުއައްސަސާތަކާ ހިއްސާކޮށްފައިވެއެވެ.

2.5 އިތުރަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން މީހަކު ރާއްޖޭގައި ބެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ކަނޑައެޅުމެއް ކޮމިޝަނަށް ފޮނުއްވާ ހިނދެއްގައި، ފުރުޞަތުގެ ކިބައިން އެކަމަށް އެދުމުގެ ބަދަލު ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވާނެކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިކަމާ ބެހޭ އުސޫލެއްގެ ޑްރާފްޓު ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުންދެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

3. ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ ޓޯޗަރއާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު ކޮމިޝަނުގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި، އެ މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެ ސެކްޝަނުން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކާގުޅޭ ތަފްސީލު ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

3.1. ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް

ތާވަލު 1:

1 ޖުލައި 2017 އިން 30 ޖޫން 2018 ގެ ނިޔަލަށް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު ޓޯޗަރ މައްސަލަތައް

ބާވަތް	އަދަދު
ހައްޔަރުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައި ހުރި މައްސަލަތައް	19
ބަންދުކޮށްފައިހުރި މަރުކަޒުތަކުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް • މިނިވަންކަން ގެއްލުވާފައިވާ ބަންދުގައި ތިބި މީހުން ( ) • ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތިބި މީހުން ( )	21
ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ ތަންތަނުގައި އަނިޔާކުރިކަމަށްބުނާ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް	1
މުޒާހަރާ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައި ހުރި މައްސަލަތައް	1
ތަހުގީގުގައި ސުވާލުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައި ހުރި މައްސަލަތައް	-
ހިންސާއަކާ ގުޅިގެން އެކަމުގައި ސަލާމަތީ ފަރާތްތަކުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނާ ހުށަހަޅާފައި ހުރި މައްސަލަތައް	1
ބިދޭސީއަކު އޭނާގެ ގައުމަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލައިފިނަމަ، އެގައުމުގެ ޖަލުގައި ޓޯޗަރކުރާނެކަމުގެ ބިރު އޮތް މައްސަލަ	-
ބަލާ ފާސްކުރުމުގެ ތެރޭގައި	1
ބަންދުގައި މީހުން ބޭއްވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަންތަން ފިޔަވާ އެހެން ތަންތަނުގައި ބަންދުގައި ބޭއްވުން	1
އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަފާތުކުރުން ގެންގުޅުން.	1
އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި	1
ވެހިކަލް ތެރޭގައި އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނާ	1
ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މަރުކަޒުތަކުގައި ނަފްސާނީ އަނިޔާ ލިބޭ ކަމަށް ބުނާ މައްސަލަ	6

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޗާޓް 2:

1 ޖުލައި 2017އިން 30 ޖޫން 2018ގެ ނިޔަލަށް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގައި ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފަރާތްތައް									
ހާލަތު	އުމުރު						ޖުމްލަ	[illegible]	[illegible]
	18 ދަށް		18 އާއި 65 ދެމެދު		65 މަތި				
	އ	ފ	އ	ފ	އ	ފ			
ހައްޔަރުކުރުމުގެތެރޭގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅިފައި ހުރި މައްސަލަތައް	-	-	-	16	-	-	16	14	2
ބަންދުކޮށްފައިހުރި މަރުކަޒުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް	-	1	-	41	-	-	42	38	4
ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ ތަންތަނުގައި އަނިޔާކުރިކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް	-	1	-	-	-	-	1	-	1
މުޒާހަރާ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް	-	-	-	1	-	-	1	1	-
ތަޙުޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމުގެތެރޭގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ކާރިސާއަކާ ގުޅިގެން އެކަމުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކެއް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ތެރޭގައި	-	1	-	-	-	-	1	1	-
ބިދޭސީއަކު އޭނާގެ ގައުމަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލައިފިނަމަ، އެގައުމުގެ ޖަލުގައި ޓޯޗަރކުރާނެ ކަމުގެ ބިރު އޮތް މައްސަލަ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ބަލި ފާސްކުރުމުގެ ތެރޭގައި	-	-	-	1	-	-	1	1	-
ބަންދުގައި މީހުން ބޭއްވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްއިން ކަނޑައަޅާ ތަންތަން ފިޔަވާ އެހެން ތަނެއްގައި ބަންދުގައި ބޭއްވުން	-	-	-	3	-	-	3	-	3
އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަޙުޤީޤުކުރުން ގެންގުޅުން.	-	-	-	1	-	-	1	-	1
އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި	-	-	-	1	-	-	1	1	-
ވެހިކަލް ތެރޭގައި އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނެ	-	-	-	1	-	-	1	1	-
ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މަރުކަޒުގައި ނަފްސާނީ އަނިޔާ ދީ ކަމަށް ބުނާ މައްސަލަ	-	1	-	5	-	-	6	-	6

3.1.1. ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި 74 މީހެއްގެ ބަދަލު ގެއްލިފައިވާކަމަށް ބުނެ، ޓޯޗަރގެ 53 މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން؛

3.1.1.1 ހުކުމްތަންފީޛުކުރުމުގެ ތަންތަނުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ 16 މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 16 ފިރިހެނުން

3.1.1.2 ބަންދުކޮށްފައިހުރި މަރުކަޒުތަކުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ 42 މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 41 ފިރިހެނުންނާ އަދި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ފިރިހެން ކުއްޖެއް

3.1.1.3 ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެދަށުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ތަންތަނުގައި އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ފިރިހެން ކުއްޖެއް

3.1.1.4 މުޒާހަރާ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމުގައި ޓޯޗަރ ކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފިރިހެނެއް

3.1.1.5 ހިރާސްއަށް ގެންގޮސް އުޅުމުގައި ސާބިތުވާ ފަރާތްތައް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ފިރިހެން ކުއްޖެއް

3.1.1.6 ބަލި ހިރާސްކުރުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައި މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފިރިހެނެއް

3.1.1.7 ބަންދުގައި މީހުން ބޭއްވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަންތަން ފިޔަވައި އެހެން ތަނެއްގައި ބަންދުގައި ބޭއްވިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ 3 މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 3 ފިރިހެނުން

3.1.1.8 ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މަޢުލޫމާތު ގެންގުޅުނުކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފިރިހެނެއް

3.1.1.9 އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި ޓޯޗަރކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައި މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފިރިހެނެއް

3.1.1.10 ފުލުހުންގެ ވެހިކަލް ތެރޭގައި ޓޯޗަރކުރިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި ފިރިހެނެއް

3.1.1.11 ބަންދުކޮށްފައިހުރި މަރުކަޒުގައި ނަފްސާނީ އަނިޔާ ލިބިފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ 6 މައްސަލައެއްގައި، ޓޯޗަރގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވި 5 ފިރިހެނުންނާއި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ފިރިހެން ކުއްޖެއް.

3.1.2. އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ 53 މައްސަލަ ރައްދުވާ މުއައްސަސާތަކަކީ؛

ތާވަލު 3:

މުއައްސަސާ	މައްސަލައިގެ އަދަދު
މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް	37
މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް	13
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާ	1
ސިފައިންގެ މަރުކަޒު	2

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ކޮމިޝަނުން ތަޙްޤީޤުކޮށް ނިންމާފައިވަނީ ޖުމްލަ 50 މައްސަލައެވެ. މީގެތެރެއިން އެއްވެސް މައްސަލައެއްގައި ޓޯޗަރގެ އަމަލެއް ހިނގާފައިވާކަން ކޮމިޝަނުގެ ތަޙްޤީޤުން ސާބިތުވެފައި ނުވާތީ ދައުވާކުރުމަށްޓަކައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިނުވެއެވެ. މީގެއިތުރުން މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކޮމިޝަނުން ނިންމި މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތަށް ތިން މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ

ތަޙްޤީޤުކޮށް ނިމިފައިވާ 4 މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއެވެ. އަދި މި 4 މައްސަލަ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ދިން މަސްދަރުތަކުގެ ތެރޭގައި ތަޙްޤީޤުކޮށް ނިމިފައިވާ ސަބަބަކީ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިނުވުމެވެ.

3.2 އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން މައްސަލަތަކެއް ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ކުރެވިފައިވާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފްސީލު

އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރި މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

ޖަދުވަލު 3: އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރި މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން ކުރެވުނު މަސައްކަތްތައް	އަދަދު
ބަލައިގަތް މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކަށް ފޮނުވުނު ސިޓީގެ އަދަދު	209
މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ފޮނުވުނު ސިޓީތަކަށް ޖަވާބު ލިބިފައިނުވާތީ ފޮނުވުނު ރިމައިންޑަރ ސިޓީގެ އަދަދު	45
ރިމައިންޑަރ ސިޓީއަށް ޖަވާބު ލިބިފައިނުވާތީ ފޮނުވުނު ޤާނޫނީ ސިޓީގެ އަދަދު	06
ކަމާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ފަރާތްތައް ހާޒިރުވުމަށް ދަންނަވައި ފޮނުވުނު ސިޓީގެ އަދަދު	62
ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ފަރާތްތައް ހާޒިރުކޮށްދެއްވުމަށް ދަންނަވައި ފޮނުވުނު ސިޓީގެ އަދަދު	19
އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން ބަލައިގަތް މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން ނެގިފައިވާ ބަޔާނުގެ އަދަދު	143

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

މެޑިކަލް އެކްސްޕާޓް އޮޕީނިއަން ހޯދުން މައްސަލައިގެ އަދަދު (އެންޓި ޓޯޗަރ ސުއޯމޯޓޯން ބަލަމުންދިޔަ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން 4 މައްސަލައެއްގައި މެޑިކަލް އެކްސްޕާޓް އޮޕީނިއަން ހޯދިފައިވެއެވެ.)	04
ފޮޓޯ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުން މައްސަލައިގެ އަދަދު	08
މެޑިކޯލީގަލް ރިޕޯޓު ހޯދުމަށް ރިކުއެސްޓްކުރުމާއި، ލިބިފައިވާ މެޑިކޯލީގަލް ރިޕޯޓާއި، މެޑިކަލް ފައިލް އެނަލައިޒްކުރުމުން މައްސަލައިގެ އަދަދު	19
އެންޓި ޓޯޗަރ ސުއޯމޯޓޯން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން 26 މައްސަލައެއްގައި މައްސަލައިގައި ބަންދު ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ބުނެފައިވާ ފަރާތާ ބައްދަލުކުރުމަށް ޒިޔާރަތްކުރުމުން. - ދޫނިދޫ ކަސްޓޮޑިއަލް – ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 14 - އައިޖީއެމްއެޗް – ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 02 - އޭޑީކޭ ހޮސްޕިޓަލް – ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 01 - ކ. މާފުށި ޖަލު -– ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 06 - ސ. ހިތަދޫ އަތީނާ ސަރަހައްދު – ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 01 - ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން – ޒިޔާރަތުގެ އަދަދު 02	26
އެންޓި ޓޯޗަރ ސުއޯމޯޓޯން ބަލަމުންދިޔަ 10 މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ކަމާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކާއެކު ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ އަދަދު - މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް – ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ އަދަދު 7 - މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް - ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ އަދަދު 2 - މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް - ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ އަދަދު 1	10

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

އެންޓި ޓޯޗަރ ސެކްޝަނުން ބަލަމުންދާ 04 މަސައްކަތަކާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްތަކުގައި ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތުގެ ލަފާދެއްކުން އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއެކު ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޢަދަދު	9
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ތަޙްޤީޤުކޮށް ދަޢުވާކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ޢަދަދު	1

3.3 މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރުން ދަޢުވާކުރުމާ އަދި ޝަރީޢަތްކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ކޮމިޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރި، ނިންމާފައިވާ 50 މައްސަލައިގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މައްސަލައެއްގައި ޓޯޗަރގެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަން ކޮމިޝަނުގެ ތަޙްޤީޤުން ސާބިތުވެފައި ނުވާކަމުގައި ވިއަސް، ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ކޮމިޝަނުގެ ތަޙްޤީޤުން ޓޯޗަރގެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާކަން ސާބިތުވެފައިވާ 1 މައްސަލަ، ކޮމިޝަނުން 24 ނޮވެމްބަރ 2016 ގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވައި އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ވަނީ ފަށާފައެވެ.

ކޮމިޝަނުން 24 ނޮވެމްބަރ 2016 ވަނަ ދުވަހު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވާ މައްސަލަ، 2018 ޑިސެމްބަރ 23 ވަނަ ދުވަހު މައްސަލައިގެ ހުކުމް ނެރުމަށް އަޑުއެހުމެއް ޝެޑިއުލްކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ކޯޓަށް ނުހާޒިރުވުމާ ގުޅިގެން އަޑުއެހުން ކެންސަލްކުރެވިފައިވާކަން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްދީފައިވާކަމާއި، މައްސަލައިގެ އިތުރު އަޑުއެހުމެއް ބާއްވާފައިނުވާކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްދީފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި ޒަރަރު ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ އިރުޝާދާއި އެއްބާރުލުން ކޮމިޝަނުން ދަނީ ފޯރުކޮށްދެމުންނެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ރިޕޯޓްގެ މުއްދަތުގައި ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް، މައްސަލަ ބަލައިދޭ ތަންތަނާއި ސަރަހައްދު އަދި އިތުރު މައުލޫމާތު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

ތާވަލް 4:

ރިޕޯޓްގެ މުއްދަތުގައި ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް، މައްސަލަ ބަލައިދޭ ތަންތަނާއި ސަރަހައްދުތައް								
މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ ބަލައިދޭ ތަން / ސަރަހައްދު	މައްސަލައިގެ އަދަދު	ކޮމިޝަނުން ޓޯޗަރކަމަށް ނިންމި މައްސަލައިގެ އަދަދު	ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ގެންދަވަންތޯ އެޑްވައިސް ފޮނުވުނު މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު	ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ގެންދަވަންތޯ އެޑްވައިސް ފޮނުވުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން އަނބުރާ ފޮނުވާލާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު	ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ގެންދަވަންތޯ އެޑްވައިސް ފޮނުވުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރީޢަތް ފަށާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު	ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ގެންދަވަންތޯ އެޑްވައިސް ފޮނުވުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރީޢަތް ނިމިފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު	ޕްރޮސިކިއުޝަނަށް ގެންދަވަންތޯ އެޑްވައިސް ފޮނުވުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ޓޯޗަރގެ އަމަލު ހިންގިކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެ	ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅޭ ހުކުމް ކުރެވިފައިވާ މީހުންގެ އަދަދު
މާލެ ޖަލު	1	0	0	0	0	0	0	0
މާފުށި ޖަލު	13	0	0	0	0	0	0	0
ދޫނިދޫ ކަސްޓޮޑިއަލް	8	0	0	0	0	0	0	0
ޝަހީދު ހުސައިން އާދަމް ބިލްޑިންގ	1	0	0	0	0	0	0	0
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާ	1	0	0	0	0	0	0	0
ސ. ފޭދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	0	0	0	0	0	0	0
އަތޮޅުވެހި	1	0	0	0	0	0	0	0

ރ. އުނގޫފާރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	0	0	0	0	0	0	0
ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	4	0	0	0	0	0	0	0
ކ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	0	0	0	0	0	0	0
ސ. ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	1	1	0	1	0	0	0
ކ. މާފުށި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	0	0	0	0	0	0	0
މާލޭ ސަރަހައްދުގައި އޮތް ބޯޓެއްގައި	1	0	0	0	0	0	0	0
ހައްޔަރުކުރުމުގެ ތެރޭގައި މާލެ މަގުމަތިން	3	0	0	0	0	0	0	0
ހައްޔަރުކުރުމުގެ ތެރޭގައި ލ. ނައިފަރު ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުގައި އޮތް ބޯޓެއްގެ ތެރޭގައި	1	0	0	0	0	0	0	0
އިދާރީގޮތުން ތަފާތުކުރުން ކަމަށްވާތީ، ވަކި ސަރަހައްދެއް ކަނޑައެޅިފައި ނެތް	2	0	0	0	0	0	0	0
ގަލޮޅު ވިލީފުލުރަން ފުއްދުމުގެ ތެރޭގައި	2	0	0	0	0	0	0	0
ލ. ގަން ތުނޑި، ކުރިބިރި ސަރަހައްދު	1	0	0	0	0	0	0	0
ޗާނދަނީ މަގު މިއުޒިއަމް ކައިރިން	1	0	0	0	0	0	0	0
ހުޅުމާލެ މަގުމަތިން ހައްޔަރުކުރުމުގެ ތެރޭގައި	1	0	0	0	0	0	0	0
އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުން	4	0	0	0	0	0	0	0

މުޒާހަރާ ކުރާމީހުން	1	0	0	0	0	0	0	0
ސިފައިންގެ މަރުކަޒު	2	0	0	0	0	0	0	0
ކ. ގުރައިދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	1	0	0	0	0	0	0	0

3.4. ކޮމިޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރާ މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކޮށް ސާބިތުކުރުމުގައި ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް އަދި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ދުވަހުން ފެށިގެން 3 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމައަށް ތަޙްޤީޤުކޮށް ނިންމުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އިން ކޮމިޝަނަށް ލާޒިމް ކުރެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި އަންނަނިވި ދަތިތައް ކުރިމަތިވެފައިވުމުން ދިއުމަކީ މިފަދަ މައްސަލަތައް އެންމެ އަވަސް ގޮތެއްގައި ތަޙްޤީޤުކޮށް، ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިންމުމަށް ކޮމިޝަނަށް ދަތިވާ ސަބަބުތަކެވެ.

3.4.1. މައްސަލަތައް ސާބިތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ނުހުރުން

ގިނަ މައްސަލަތަކުގައި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުން ފިޔަވައި އެކަން ހިނގިތަން ފެނުން ހެކިން ނެތުމާއި، ޑޮކިއުމަންޓުތަކުން އެފަދަ ކަމެއް ހިނގިކަން އެނގެން ނެތުމާއި، މެޑިކަލް ރިޕޯޓުތަކުން އެކަން ފާހަގަކުރެވުން ނެތުމާއި، އެކަން ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުން އެކަން ކުރިކަމަށް އިންކާރުކުރުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުނު ފިޔަވަޅު: މިފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކުރާ ވަސީލަތްތައް ކޮމިޝަނުގައި ގާއިމުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ދަނީ ކުރަމުންނެވެ.

3.4.2. ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތަކާއި ޖަލުތަކުގައި ސީ.ސީ.ޓީ.ވީ ގާއިމުކުރެވިފައިނުވުން

ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތަކާއި ޖަލުތަކުގައި ސީ.ސީ.ޓީ.ވީ ގާއިމުކުރެވިފައިނުވުމުން ވީޑިއޯ ފޫޓޭޖް ލިބެން ނެތުމާއި، ކެމެރާ ހުންނަ މަރުކަޒުތަކުގައިވެސް ރެކޯޑިންގ ރައްކާކުރެވިފައި ހުންނަ މުއްދަތު ކުރުވުމުން، ބައެއް މައްސަލަތަކުގައި ރެކޯޑިންގ ނުލިބުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ކޮމިޝަނުން ޕޮލިސް ސަރވިސްއާ ބައްދަލުކޮށް ވަނީ މަޝްވަރާކުރެވިފައެވެ.

3.4.3. މައްސަލަ ނިންމުމަށް ކޯޓުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު އެކަށީގެންވާވަރަށްވުރެ ލަސްވުން.

3 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ކޯޓުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އެމުއްދަތުގައި ބައެއް މައްސަލަތައް ނިންމުމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަކަށްވުރެ ދިގުވެއެވެ.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: އެންމެ [illegible] ކޯޓުތަކުގައި [illegible] މައްސަލަތައް ނިންމުމަށް [illegible] 2018 ވަނަ އަހަރު ސުޕްރީމްކޯޓުން [illegible] ހަމަޖެހިފައިވާނަމަވެސް، މި [illegible] [illegible] ދިރާސާ [illegible] އެކުލަވާލާފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

3.4.4. ޝަކުވާގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލު މައުލޫމާތު ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވުން

ގިނަ ސިއްރު މައުލޫމާތުތަކާއި މަސައްކަތްތަކުރަނީ އާންމު ބަޔަކަށް ޢާމުކޮށްނުލެވޭ ކަމުން ބައެއް ބާވަތުގެ ޝަކުވާގެ އަމަލާ ގުޅޭ ތަފްސީލުތަކެއް ގެޒެޓުގައި ހިމެނިފައިނުވުން. އަދި ސެކިއުރިޓީގެ ޢާމުކޮށްނުލެވޭ ދައުލަތުގެ ދިފާޢާއި ދިމާވުމާއި ޢާމުކުރަން ދައްކާއިރު ހަރުދަނާގޮތުގައި ހުންނަ ޖަހާތަކުގެ ނިސްބަތުން ނުރައްކާވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކާއި ބައްދަލުވުންތަކެއް ބާއްވައި މިކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާނެއެވެ.

3.4.5. ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެދަށުގައި ގެންދާ ފަރާތްތަކުގެ ޞިއްޙީ ޙާލަތު ގަވާއިދުން ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދިނުން

ހަރަކާތް ބައެއް މައްސަލަތަކުގައި ފުލުހުންގެ ބަންދަށް ގެންދާ މީހުންގެތެރެއިން 24 ގަޑިއިރު ހަމަވުމުގެކުރިން ޑޮކްޓަރުގެ ފަރާތްތަކާގުޅޭ މައުލޫމާތު ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގައި ޞިއްޙީގޮތުން ބެލުމުގެފުރުޞަތުގައި ނުބެލުން އެގޮތުގައި ބަންދަން ގެންދިޔުން ޓީމުގެ ހަވާލުކުރުމުގައި، އެގޮތުން އެނގޭ ފުލުހުންގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅަން ދަތިވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ޕޮލިސް ސަރވިސާއާއި ބައްދަލުވުންތަކެއް ބާއްވައި މިކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާނެއެވެ.

3.4.6. މައްސަލަ ހުށަހަޅާފަރާތުން ހޯދޭނެކަމެއްގައި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ފޯނަށް މައުލޫމާތު ނުލިބުން

ޝަކުވާގެ މައްސަލަތައް ހުށަހަޅާއިރު މަޢުލޫމާތު ފޯނުނަންބަރު ދޭނީ މީހުންގެ ފޯނަށް ނަން މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތަށް ނަންބަރާއި، ފަހުން ބަދަލުވުން އެފަދައިން ގުޅުން ހޯދަން ދަތިވުން.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުނު ފިޔަވަޅު: މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތާ މަޝްވަރާކޮށް، ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދެއެވެ.

3.4.7. ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތަކުގައި މެޑިކަލް އެކްސްޕަރޓުންގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް ދަތިވުން

ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތަކުގައި އަނިޔާ ލިބޭފަރާތާ ކޮމިޝަނުން ބައްދަލުކުރާއިރު، އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ މެޑިކަލް އެކްސްޕަރޓުން ކޮމިޝަނުގައި ގާއިމުވެފައި ނުވުމުން އަދި ބާވަތްތަކުގައި ކޮންޓްރެކްޓު އުސޫލުން މެޑިކަލް އެކްސްޕާޓުންގެ އެހީ ހޯދަންޖެހުމުން ޤާނޫނުގައި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ދަތިވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުނު ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

3.4.8. ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރާ އޮފިސަރުންނަށް އަދި މައްސަލަތައް ބެލުމަށް އެކަށީގެންވާ ތަމްރީން ހުނަރު ލިބިފައިނުވުން.

އިންވެސްޓިގޭޝަން އޮފިސަރުންނަށް އެކަށީގެންވާ ތަމްރީނާއި ހުނަރު ލިބިފައި ނުވުމުން، ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތައް [illegible] ޕްރޮޓޮކޯލްގައި ތަޙްޤީޤުކޮށް މައްސަލަ ބެލުމުގައި ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެޅުނު ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ތަމްރީނުގެ ފުރުޞަތުތައް ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދެއެވެ.

3.4.9. ތަޙްޤީޤުތަކުގައި ލިބޭ ފޮރެންސިކް ހެކި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ރައްކާކޮށް އަދި ތަޙްލީލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައިނުވުން.

ތަޙްޤީޤުތަކުގައި ލިބޭ ފޮރެންސިކް ހެކި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ރައްކާކުރުމުގެ އިންތިޒާމާއި، ތަޙްލީލުކުރުމުގެ މިނިވަން މުއައްސަސާއެއް ހަމަޖެހިފައި ނެތުމުން މައްސަލަތައް ހެއްކާ ގުޅުވުމަށް ދަތިވެއެވެ. އަދި ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ނިންމުމާއި، މައްސަލަތަކުގެ ސިއްރު ފާޅުވެދާނެކަމާއި ދަތިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ފޮރެންސިކް ތަޙްލީލުކުރުމާ ގުޅޭ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފޮރެންސިކް އެކްސްޕާޓް އޮފިސަރުން ފުދޭވަރަށް ވަޒީފާގައި ނެތުން.

ރަނގަޅުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ފޮރެންސިކް ހެކި ތަޙްލީލުކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމަށްޓަކައި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

3.4.10. ކަމާބެހޭފަރާތްތަކުން ތަޙްޤީޤަށް އެއްބާރުލުން ނުދިނުން

ތަޙްޤީޤުގެ އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ކަމާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކާއި، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ އެއްބާރުލުން ނުދިނުމުގެ ސަބަބުން ޝަކުވާތަކުގައި ބަލާ މުއްދަތުގައި މައްސަލަތައް ނިންމުމަށް ދަތިވެއެވެ.

ރަނގަޅުކުރުމަށް އެޅުން ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި ކަމާގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުވުންތައް، މިކަން ހައްލުކުރުމަށް މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.

3.4.11. ޑޮކްޓަރުން ދެއްކުމުގެ ކަންކަން ލަސްވުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޓޯޗަރކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުނާ ފަރާތެއް ފެނުމުން 24 ގަޑިއިރުތެރޭ ބަންދު ކުރެވިފައިވާ މަރުކަޒު ފިޔަވައި އިތުރު ތަނަކުން ސިއްޙީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ޑޮކްޓަރަކަށް ދެއްކުމަށް ކޮމިޝަނުން ނަމަވެސް އެދުން އޮޕަރޭޝަނަލް ހުރަސް ވަސީލަތްތަކާއި

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ކުރިމަތިވުން. މިގޮތުން ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް [illegible] ހަމަޖެހިފައިވާ އިންމޭޓް ފޯނު [illegible] ޕްރޮސީޖަރ (އައި.ޕީ.އެމް. ޕްރޮސީޖަރ) އިން [illegible] އެ ޕްރޮސީޖަރުން [illegible] ހަމަޖެއްސުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެހިފައިވާ [illegible] އާއިލާ ދަރިންނާ [illegible] ޚާއްޞަކޮށް [illegible] ޖެހިގެންކަމުގައިވާއިރު، އެކަމުގެ ސަބަބުން [illegible] ޚާއްޞަކޮށް [illegible] މުދުވަރުވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެދޭ ފިޔަވަޅު: މިކަމާ ގުޅިގެން އައި.ޕީ.އެމް ޕްރޮސީޖަރާއި [illegible] ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޝަނުން ދީފައިވާ ލަފާ އެއްގޮތަށް ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް ކޮންމެ ދުވަހަކަށްވެސް ވަކި އަދަދަކަށް [illegible] ލިބޭގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވާކަން.

3.4.12. އަތޮޅުތަކުން ހުށަހެޅޭ ބައެއް ޝަކުވާގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ޒިޔާރަތްކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ބަޖެޓް އަދި ވަސީލަތްތައް ހަމަޖެހިފައި ނުވުން

ޝަކުވާގެ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި އަތޮޅުތަކަށް ދަތުރުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ މާލީ އަދި އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް ހަމަޖެހިފައިނުވުމުގެ ސަބަބުން، އަތޮޅުތަކުން ހުށަހެޅޭ ބައެއް މައްސަލަތަކުގައި ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ޒިޔާރަތްތަކެއް، އަދި [illegible] ފަރާތާ ބައްދަލުކުރުމުގައި، ބޭރުފުށުން [illegible] ޝަކުވާތަކުގެ [illegible] މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުން ފޮނުވާ ފޯނު/ވީޑިއޯ [illegible] ފޯނުން [illegible] ކާކުކަން ނޭނގުމާއި އަދި އަނިޔާގެ [illegible] ނުކުރެވުން.

ހައްލުކުރުމަށް އެދޭ ފިޔަވަޅު: މިކަމަށް ހައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި [illegible] އިތުރުން [illegible] ބަޖެޓުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އާލާތްތައް އިތުރުކުރުމަށް 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

4. މިނިވަންކަން ގެއްލޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ ތަންތަން ޒިޔާރަތްކޮށް، ކޮމިޝަނުން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

އަނިޔާކުރުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމާއި، ރަޙުމްކުޑަ ލާއިންސާނީ އިހާނެތި ޢަމަލު ހިންގުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމާއި، އިންސާނީ ކަރާމާތް ގެއްލޭފަދަ އަދަބުދިނުން މަނާކުރުމާއި ހުއްޓުވުމާގުޅޭ ބައިނަލްއަގްވާމީ މުޢާހަދާ (ކޮންވެންޝަން އަގެއިންސްޓް ޓޯޗަރ އެންޑް އަދަރ ކުރުއަލް، އިންހިއުމަން އޯ ޑީގްރޭޑިންގ ޓްރީޓްމަންޓް އޯ ޕަނިޝްމަންޓް (ކެޓް ކޮންވެންޝަން)ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ އިޚްތިޔާރީ މުޢާހަދާ، އޮޕްޝަނަލް ޕްރޮޓޮކޯލް ޓު ދަ ކޮންވެންޝަން އަގެއިންސްޓް ޓޯޗަރ (އޮޕްކެޓް) ގެ ދަށުން ކޮންމެ ދައުލަތަކުންވެސް އެދައުލަތެއްގެ ބާރު ހިނގާ ސަރަޙައްދުގައި އަނިޔާވެރި، ލާއިންސާނީ ނުވަތަ ދަށުދަރަޖައިގެ ޢަމަލުތަކުން ހުއްޓުވުމަށް އެން.ޕީ.އެމް އެއް ގާއިމުކުރުމަށް ލާޒިމުކުރެއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހި ދައުލަތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެން.ޕީ.އެމްގެ ގޮތުގައި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް 2007 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރު މަހުގައި ހަމަޖައްސާފައިވެއެވެ. އަދި 2008 ވަނަ އަހަރުގެ އޭޕްރީލް މަހުގެ 28 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މި ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސައްކަތް ރަސްމީގޮތުން ފަށާފައެވެ. ހަމައެހެންމެ، ގާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު)ގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނޭޝަނަލް ޕްރިވެންޓިވް މެކޭނިޒަމް އަކީ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

މިނިވަންކަން ގެއްލޭ ގޮތަށް ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާ ތަންތަނަށް އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުން ދިއުމުގެ މުއްދަތުގައި ޒިޔާރަތްތަކެއްކޮށްފައިވެއެވެ. މި ޒިޔާރަތްތަކުގައި އެފަދަ ތަންތަނުގައި އަނިޔާވެރި ލާއިންސާނީ ދަށުދަރަޖައިގެ އެއްވެސް އަމަލެއް ހިނގާތޯބަލާފައިވާނެއެވެ.

4.1. އެން.ޕީ.އެމްއިން ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތްތައް

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުންނާއި ކުދިން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކަށް، ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖަދުވަލާ އެއްގޮތަށް، ޤަވާއިދުން ޒިޔާރަތްކުރުން ގެންދެވެ. މި ޒިޔާރަތްތަކުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުންނާއި ކުދިން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ ތަންތަނުގައި ރަނގަޅުކަމާ، ބާއިންސާފު، ދަރުމަދަރަޖައިގެ އަމާޒެއް ހިންގާގޮތާއި އެފަދަ އަމަލެއް ހިނގާފައި މަސައްކަތްކޮށް ކަމެއް ހިނގާ ބަލާ ތިބޭފައި ހުރިގޮތް ދިރާސާކޮށް ބަލާ ކަންކަން ރިޕޯޓުކޮށް ބާރުއަޅުމެވެ. އެގޮތުން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކަށް ނިސްބަތްވާ މިއަހަރުގައި ކޮށްފައިވާ މޮނިޓަރިންގ 6 ޒިޔާރަތަކީ، ފޮލޯއަޕް 4 ޒިޔާރަތާ އަދި ޓޯޗަރގެ ނިސްބަތުން ދީގެން ކުރެވުނު 1 ޒިޔާރަތާ އެކު ޖުމްލަ 11 ޒިޔާރަތްކޮށްފައިވެއެވެ.

މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތްތަކަކީ ތަނުގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ތިބޭ މީހުންނާ ވަކިން އަމަލުކުރާގޮތާއި، ބަންދުގައި ބަހައްޓާ މީހުންނަށް ދިމާވާ ރައްކާތެރިކަމާއި އިނާޔަތްތަކާއި، ސިއްޙީ ހާލަތާއި، ޚިދުމަތްތަކާއި އިތުރު ބަރޯސާތަކާއި، ތަނުގެ އާންމު ހާލަތު އަދި މުވައްޒަފުންގެ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކެއްކަމާއި، ފޮލޯއަޕް ޒިޔާރަތްތަކަކީ ކުރިން ކޮމިޝަނުން ކޮށްފައިވާ މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތްތަކުގެ ރިޕޯޓުގައިވާ ހުށަހެޅުންތައް ތަންފީޒުކުރެވިފައިވާ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކެއްކަމާ އަދި ތިމެޓިކް ޒިޔާރަތްތަކަކީ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މީހުން ބަހައްޓާ ތަންތަނަށް ކުރިން ކޮމިޝަނުން ކޮށްފައިވާ މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކުގެ ބިނާކޮށް ވަކި ދާއިރާއަކަށް އަމާޒުކޮށް ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކެވެ.

ޖަދުވަލު 5:

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަލަހައްޓާ ތަންތަނަށް އެން.ޕީ.އެމް އިން ކުރި ޒިޔާރަތްތައް			
#	ޒިޔާރަތްކުރި ތަން	ޒިޔާރަތްކުރި ތާރީޚް	ޒިޔާރަތުގެ ބާވަތް
1	ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	12 ޖުލައި 2017	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
2	ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޮޑިއަލް	18 ޖުލައި 2017	ފޮލޯ-އަޕް ޒިޔާރަތް
3	ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	22 އޮގަސްޓް 2017	ފޮލޯ-އަޕް ޒިޔާރަތް
4	ސ. ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	23 އޮގަސްޓް 2017	ފޮލޯ-އަޕް ޒިޔާރަތް
5	ފިޔަވަތި، ހުޅުމާލެ	8 އޮކްޓޫބަރ 2017	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
6	ހުޅުމާލެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރ	26 އޮކްޓޫބަރ 2017	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
7	ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާ، ވިލިމާލެ	16 އަދި 27 ނޮވެމްބަރ 2017	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
8	ކ. މާފުށި ޖަލު	4، 5 އަދި 6 ޑިސެމްބަރ 2017	ފޮލޯ-އަޕް ޒިޔާރަތް
9	ށ. ފުނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	27 މާރިޗު 2018	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
10	މ. މުލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	17 އޭޕްރިލް 2018	މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތް
11	ކ.މާފުށި ރިމާންޑް ޖަލު	29 އޭޕްރިލް 2018	ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުމަކާއި ގުޅިގެން ކުރެވުނު ޚާއްސަ ޒިޔާރަތް

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.2 ޒިޔާރަތްތަކުގައި ނަގައިދެވުނު ސެޝަންތައް

އަތޮޅުތަކުގެ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތަކަށް ކުރި ޒިޔާރަތްތަކުގައި އެތަންތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް އެއް ދުވަހުގެ ތަމްރީން ސެޝަންތައް އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުން ނަގައިދީފައިވާނެއެވެ. ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކަށް އެން.ޕީ.އެމްއިން ކުރާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި، އެ މަރުކަޒުތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ސެޝަންތައް ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގައި، ޓޯޗަރ އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގާނޫނުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި، އެން.ޕީ.އެމްއަކީ ކޮބައިކަމާއި އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި މަސައްކަތްތަކަށް އެ ތަންތަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް ކިޔައިދީ، އަހުލުވެރިކުރުވުން ހިމެނެއެވެ. މިގޮތުން، އެ ސްޓޭޝަންތަކުގެ މުވައްޒަފުން މަސައްކަތްކުރުމުގައި ދިމާވާ ބައެއް ގޮންޖެހުންތަކާއި މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީފައިވާނެއެވެ. މި ސެޝަންތައް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ގޮތުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

ތާވަލު 6:

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ހިންގުނު ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމުތައް

#	ތާރީޚް	ޒިޔާރަތްކުރި ތަން	ބައިވެރިންގެ އަދަދު		ނަގައިދެވުނު ސެޝަންތަކުގެ ތަފްސީލް
			ފިރިހެން	އަންހެން	
1	14 ޖުލައި 2017	ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	22	0	އެން.ޕީ.އެމްއަކީ ކޮބައިކަމާއި، އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ އަދި އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނާ ގުޅޭގޮތުން
2	28 މާރިޗު 2018	ދ. ކުޑަހުވަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	7	0	އެން.ޕީ.އެމްއަކީ ކޮބައިކަމާއި، އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ އަދި އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނާ ގުޅޭގޮތުން

3	18 އޭޕްރީލް 2018	މ. މުލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	8	0	އެން.ޕީ.އެމް އަކީ ކޮބައިކަމާއި، އެން.ޕީ.އެމްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، [illegible]، އެންޓި ޓޮޗަރ ގާނޫނު އަދި ސްޓޭންޑަޑް މިނިމަމް ރޫލް (އެސް.އެމް.އާރް)އާ ގުޅޭގޮތުން

4.3 ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާއެކު ބޭއްވުނު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތައް

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެދަށުގައި، މިނިވަންކަން ގެއްލިފައިވާ މީހުން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ ތަންތަނަށް އެން.ޕީ.އެމް އިން ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެކުލަވާލާފައިވާ ރިޕޯޓު ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކާ ހިއްސާކޮށް، ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާ މައިގަނޑު ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކާ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ހުށަހެޅުންތަކަށް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެ އިދާރާތަކުން ރާވާފައިވާކަންތައްތަކާއި، ތަންފީޒުކުރުމުގައި ދިމާވާ ދަތިތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރެވިފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކާއެކު 6 ބައްދަލުވުން ބާއްވާފައިވެއެވެ. މިބައްދަލުވުންތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޖަދުވަލު 7:

އެން.ޖީ.އޯތަކުގެ ފަރާތުން ކަމާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާއެކު ބޭއްވުނު މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުންތައް

#	ތާރީޚް	ބައްދަލުކުރި ފަރާތް	މަޤްސަދު
1	28 ނޮވެންބަރު 2017	މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް	ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 2017 ޖުލައި 12 ވަނަ ދުވަހު ކުރި ޓޮރޗަރިންގެ ޖިނާޔަތުގެ ރިޕޯޓުގައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.
2	12 ނޮވެމްބަރު 2017	މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން	2015 އޮކްޓޯބަރު 23 ވަނަ ދުވަހު އަދި 2016 އޯގަސްޓު 09 ވަނަ ދުވަހު ހުޅުމާލެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރަށް ކުރި ޒިޔާރަތުގެ ރިޕޯޓާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.
3	23 އޮކްޓޯބަރު 2017	މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑާ އެންޑް ފެމިލީ	ވިލިމާލެ، ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަށް 2016 ނޮވެންބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ކުރި ޒިޔާރަތާ ގުޅިގެން އެކުލަވާލައި ހިއްސާކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4	24 ސެޕްޓެމްބަރު 2017	މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތް	21 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި ކޮމިޝަނުން ކ. ގުރައިދޫގައި ހުންނަ ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ މަރުކަޒަށް ކުރި ޒިޔާރަތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް ހިއްސާކުރުން. މީގެއިތުރުން، ސަބްކޮމިޓީ އޮން ޕްރިވެންޝަން އޮފް ޓޯޗަރ (އެސް.ޕީ.ޓީ) އިން 2014 ވަނަ އަހަރު ކޮށްފައިވާ ޒިޔާރަތުގެ ހުށަހެޅުންތަކަށް ތަންފީޒުވެފައިވާ މިންވަރާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.
5	26 އޭޕްރިލް 2018	މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް	މާލެ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް 20 އޭޕްރިލް 2017ގައި ކުރި ޒިޔާރަތް ރިޕޯޓާއި، 18 ޖުލައި 2017ގައި ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް ކުރި ޒިޔާރަތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.
6	12 ޖޫން 2018	މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް	ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 22 އޮގަސްޓް 2017ގައި ކުރި ޒިޔާރަތް ރިޕޯޓާއި، ސ. ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ކުރި ޒިޔާރަތުގެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.4 ޒިޔާރަތްތަކަށްފަހު އެން.ޕީ.އެމް.އިން އެކުލަވާލާ ހިއްސާކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓްތައް

ތާވަލު 8:

#	ޒިޔާރަތްކުރި ތަން	ރިޕޯޓް ހިއްސާކޮށްފައިވާ ތާރީޚް	
		އަވަސް ކަރުދާސް	ފައިނަލް ރިޕޯޓް
1	ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	14 ޖުލައި 2017	15 ނޮވެމްބަރު 2017
2	މ. މުލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	18 އޭޕްރިލް 2018	ރިޕޯޓް ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާގައި
3	ކ. މާފުށި ޖަލު	21 ޑިސެންބަރު 2017	10 އޭޕްރިލް 2018
4	ކ.މާފުށި ޖަލު	-	ފީޑްބެކް ޒިޔާރަތްކުރުން ރިޕޯޓް ލިޔުމުގެ މަރުޙަލާގައި
5	ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޮޑިއަލް	20 ޖުލައި 2017	12 ފެބްރުއަރީ 2018
6	ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	22 އޯގަސްޓް 2017	12 ފެބްރުއަރީ 2018
7	ސ. ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	23 އޯގަސްޓް 2017	27 ފެބްރުއަރީ 2018
8	ހުޅުމާލެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރ	05 ނޮވެމްބަރު 2017	ރިޕޯޓް ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާގައި
9	ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާ، ވިލިމާލެ	09 ޖަނަވަރީ 2018	ރިޕޯޓް ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާގައި
10	ފިޔަވަތި، ހުޅުމާލެ	16 އޮކްޓޫބަރު 2017	ރިޕޯޓް ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާގައި
11	ތ. ވޭމަންޑޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން	28 މާރިޗު 2018	ރިޕޯޓް ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާގައި

Caption row spanning the table: އެން.ޕީ.އެމް.އިން ކަމާގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ހިއްސާކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓްތައް

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.5 ހުށަހެޅުންތަކުގެ ތަފްސީލު

މިއަހަރުގެ އެންޓި ޓޯޗަރ ރިޕޯޓިންގ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުންކުރެވިފައިވާ މޮނިޓަރިންގ ޒިޔާރަތްތަކުގެ ތެރެއިން ރިޕޯޓް އެކުލަވާލައި ހިއްސާކޮށްފައިވަނީ ގއ. ވިލިނގިލީ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށްކުރެވިފައިވާ ޒިޔާރަތުގެ ރިޕޯޓެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި 7 ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމާ އެގޮތުން، ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭ 2 ހުށަހެޅުމާ، އިތުރު ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ 4 ހުށަހެޅުމާއި އަދި ތަންފީޒުކުރުމާއި ގުޅޭ 1 ހުށަހެޅުން މި ރިޕޯޓުގައިވާކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

4.6 ޒިޔާރަތްތަކުގައި އެން.ޕީ.އެމްއަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެދަށުގައި، މިނިވަންކަން ގެއްލިފައިވާ މީހުން ބަހައްޓާ އަދި ބަލަހައްޓާ ތަންތަނުން އެން.ޕީ.އެމްއިންކުރާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ވަގުތުން ވަގުތަށް ފާހަގަވާ އަވަސްޖެހޭ މައްސަލަތައްނަމަ، އެ މައްސަލަތައް ނުވަތަ މައްސަލަތައް ކަމާބެހޭ ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހަޅަމުންގެންދެއެވެ. އެގޮތުން، ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި އެން.ޕީ.އެމްގެ ފަރާތުންކުރެވިފައިވާ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ޖުމުލަ 10 މައްސަލައެއް ކަމާގުޅުންހުރި ޑިޕާޓްމަންޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޖަދުވަލު 9:

ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގައި އެން.ޕީ.އެމް އަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތައް

#	ޑިޕާޓްމަންޓް	މައްސަލައިގެ އަދަދު		މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތް
		އަންހެނުން	ފިރިހެނުން	
1	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		4	ސިއްޙީ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ
2	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		3	އަނިޔާއާ ގުޅޭ (ފިޒިކަލް ޓޯޗަރ)
3	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		2	އަނިޔާއާ ގުޅޭ (ފިޒިކަލް އަދި މެންޓަލް ޓޯޗަރ)
4	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		1	ބިދޭސީއަކަށްވުމާއި ބަސްދޭހަނުވުމުން ދިމާވާ ދަތިތަކާ ގުޅޭ
5	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		1	ސާފު ބޯފެނާ ގުޅޭ
6	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް	3		ސިއްޙީ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ
7	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް	1		ފޯރުކޮށްދޭ ކެއުމާ ގުޅޭ
8	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް	1		ފޯރުކޮށްދޭ ކެއުމާއި ސިއްޙީ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ
9	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް		5	ގޯނާއި ހިމާޔަތް ބަންދުކުރެވުން ގެންގުޅުމާ ގުޅޭ
10	އިންވެސްޓިގޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓް	1		ވަގުތުން ފޯރުކޮށްދޭ ސިއްޙީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭގޮތުންނާއި ސިއްޙީ ފަރުވާ ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުން ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާ މުޢާމަލާތް ކުރާގޮތާއި މިހެން އެއްބާރު ބޭނުމުން ބިރުދައްކާކަމާ ގުޅޭ

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.7. ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މުހިއްމު ކަންތައްތައް

4.7.1. ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން އަދި ކަސްޓޯޑިއަލް

4.7.1.1 ބަންދުގައި ތިބި ފަރާތްތައް

4.7.1.1.1 އަތޮޅުތަކުގެ ބައެއް ސްޓޭޝަންތަކުގައި މުވައްޒަފުން މަދުވުމުގެ ސަބަބުން، ބަންދުގައިތިބޭ ފަރާތްތައް ހިނގައި ކަސްރަތުކުރުމަށް ޤަވާއިދުން ނުނެރޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތައް ގޭޓުން ބޭރަށް ނެރެނީ ހުކުރު ދުވަހު ބާޖަމާޢަތުގައި ނަމާދުކުރުމަށް އެކަނިކަމަށްވެސް ބައެއް ސްޓޭޝަންތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.1.2 ގދ. ވިލިނގިލީ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުގައި ބަންދުގައި ތިބި ގިނަ މީހުންނަކީ ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންނަށްވުމާއި، މިގޮތުގައި ތަރުޖަމާ މަރުހަލާ ނެތި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާ ފުރި، މުއްދަތައް ނިމުމަށްފަހު ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހުން ތިބިކަމާއި، މިގޮތުގައި ބަންދުގައި ތިބީ އަހަރެއްވުރެ ގިނަވެފައިވާ މީހުން ތިބިކަމާއި، މި ފަރާތްތައް ބަންދުކުރަން ފެށި ރިމާންޑް ޖަލްސާގައި ކަމާއި، މިފަދަ އެހެނިހެން މައްސަލަތަކުގައި ބަންދުކުރާ ދިވެހިން ގޭބަންދަށް ދޫކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.1.3 ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލްގައި ކުޑަކުދިން ބަންދުކުރުމަށް ހާއްސަކުރެވިފައިވާ ގޭ ގައިދުކޮށްފައިވަނީ 5 ނަމްބަރު ޒޯނުގައިކަމާއި، މި ގޭގެ ސާފުތާހިރުކަމާއި، ގޭގެ ހާލަތަކާއި ފިނިހޫނުމިނުން ބަލާއިރު މި ގޭއަކީ ކުޑަކުދިން ބަންދުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ގޭއެއް ނޫންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

4.7.1.1.4 ސ. ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ޒިޔާރަތްކުރި ވަގުތު ބަންދުގައި އެއްވެސް ފަރާތެއް ނެތްކަމަށް ތަހުގީގުކުރުން ސްޓޭޝަނާ ހަވާލުވެ ހުރި މުވައްޒަފާއި ސްޓޭޝަނުގައި ތިބި މުވައްޒަފުން ބުނެފައިވިނަމަވެސް ގޭގައި ބެލިއިރު، ތަހުގީގަށް ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ގޭގައި ބަންދުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.7.1.1.5 ބަންދަށް ގެންދުވުން ވަގުތު މަސްތުވާ ތަކެތި ބޭނުން ކޮށްގެންހުރި ފަރާތެއް ސ. ހުޅުދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުގައި ބަންދުގައި ހުރި ވަގުތު، އެފަރާތަށް އެއްވެސް ސިއްހީ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދީފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.2 މުވައްޒަފުން

4.7.1.2.1 ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނާއި ކަސްޓޯޑިއަލްތަކުގެ ޝިފްޓް ޑިއުޓީގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު މަދުވުމަކީ ސްޓޭޝަންތަކާއި ކަސްޓޯޑިއަލްތައް އެންމެ އެދެވޭގޮތަށް ހިންގުމަށް ދަތިވާކަމެއްކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ގިނަ ސްޓޭޝަންތަކުގައި އަންހެން ފުލުހުން ނެތިބޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

4.7.1.2.2 މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއާ އަލަށް ގުޅޭ މުވައްޒަފުން ފުލުހުންގެ ރެކްރޫޓްމަންޓް ޓްރެއިނިންގ ފުރިހަމަނުކޮށް ސްޓޭޝަންތަކުގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.3 ތަނުގެ ހާލަތު

4.7.1.3.1 ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލްގެ 3 ނަމްބަރު ޔުނިޓްގެ ކޮޓަރިތަކުގައި ގުދުރަތީ ވަޔާއި އަލި ދައުރުވާގޮތަށް ނެތުމާއި، ފާޚާނާގައި [illegible] [illegible] ހުރުމުގެ ސަބަބުން ފާޚާނާތައް ވަރަށް އަނދިރިކަމާއި، މި ޔުނިޓްގެ 3 ނަމްބަރު ކޮޓަރިއާއި 13 ނަމްބަރު ކޮޓަރީގެ ބޭރުގައި ހަރުކޮށްފައިވާ ބޮކިތައް ހަލާކުވެފައިވާކަމާއި، މި ޔުނިޓްގެ ކޮންމެ ފަންގިފިލާއަކަށް ވަންނަ ދޮރުކައިރިގައި ހުރި [illegible] [illegible] ފެންލީކުވެ، މުޅި ޔުނިޓްގެ ވަސް [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.7.1.3.2 ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލްގެ ޔުނިޓްތަކުގައި ބަހައްޓާފައިވާ އަލިފާން ނިއްވާ ފުޅިތައް ހުސްވެފައި ވުމުގެ ސަބަބުން ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއް މެދުވެރި ވެއްޖެނަމަ އެކަމަށް އިޖާބަ ނުދެވޭނެކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.3.3 ބައެއް ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންތަކަކީ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ އިމާރާތްތަކުގައި ހިންގަމުންދާ ތަންތަންވުމުން، އިމާރާތަށް އިތުރު ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ދަތިވާކަމާއި، އެހެންކަމުން މި ސްޓޭޝަންތަކުގައި ޖާގައިގެ ދަތިކަން ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.3.4 ސ. ހިތަދޫ އަދި ހުޅުމީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަންގައި ބަންދުގައި ތިބި ފަރާތްތަކަށް ބޭއިމަކަށް ފާޚާނާއަށް ފެން ފިޔަވައި އެހެން ބޭނުންތަކަކަށް ފާޚާނާދުރު ކުލަވަރެއް ހުރިކަމާއި، މި ފެންނަށް ނުބައިވެފައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.3.5 ށ. ފުނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުގައި ޖާގައިގެ ދަތިކަން ބޮޑުކަމާއި، 2004ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އައު ސްޓޭޝަނެއް ގާއިމުކުރުމަށް ބިމެއް ލިބިފައިވިނަމަވެސް މިއަދާ ހަމައަށް މި އިމާރާތް ބިނާކުރެވިފައި ނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.4 އެހެނިހެން

4.7.1.4.1 ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް ހުށަހެޅޭ ކުއްވެރިންގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި، އެއަރޕޯޓުގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ ފުލުހުން އެންމެ ޕޯޓް ސަރވިސް ސެންޓަރު (އޭ.ޕީ.އެސް.ސީ)ގައި މަސައްކަތްކުރާ ފުލުހުން ކަމުގައިވާ އެސިސްޓަންޓް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި މައްސަލަތަކުގެ ތަފުސީލު ނިންމުމުގައި ލަސް ވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.4.2 ދޫނިދޫ ޕޮލިސް ކަސްޓޮޑިއަލްގައި މަދިރި ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށްޓަކައި ފޮގްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކެމިކަލް ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން ފޮގް ނުކުރެވޭކަމާއި، މީގެ ސަބަބުން ތަންތަނުގައި މަދިރި ގިނަކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5 ޖަލުތައް

އެންޓި ޓޯޗަރ ރިޕޯޓްގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވަނީ ކ. މާފުށި ޖަލަށެވެ. މި ޒިޔާރަތުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

4.7.1.5.1 ޖަލަށް ގެނެވޭ ފަރާތްތަކަށް ޖަލުގެ ތަޢާރަފު ދިނުމުގައި ގާނޫނު ނަންބަރު 2013/14 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ގާނޫނު)ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން އެންމެ އެދެވޭގޮތެއްގައި ފުރިހަމަ ނުކުރެވޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.2 ޚާއްސަ ޑޮކްޓަރުންނަށް ދެއްކުމަށް ރިފަރކޮށްފައިވާ ގައިދީން ޑޮކްޓަރުންނަށް ނުދެއްކި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.3 ފޮލޯއަޕް ކުރުމަށް ނުވަތަ ތަހުލީލުތައް ހެދުމަށްފަހު އަލުން ޑޮކްޓަރަށް ދެއްކުމަށް އިރުޝާދު ދީފައިވާ ގައިދީން ޑޮކްޓަރަށް ނުދެއްކި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ހޭދަކުރަންޖެހޭކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.4 ހަމުގެ ބައްސަވަތައް ގައިދީންގެ ތެރޭގައި އާއްމުވެފައިވާކަމާއި، މިކަމުން އެކަށީގެންވާ ފަރުވާއެއް ގައިދީންނަށް ނުލިބި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ހޭދަވާތީ މިކަމުގެ ސަބަބުން އެހެން މީހުންނަށް ބަލި ޖެހުމުގެ ނުރައްކަލަށް ހުރުމުގެ ފުރުސަތު ބޮޑުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

4.7.1.5.5 ގައިދީންގެ މެޑިކަލް ފައިލްތައް ބެލި ބެލުމުން ބައެއް ފައިލްތަކުގައި ގައިދީންނަށް ބޭސް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ރެކޯޑުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ "މެޑިކޭޝަން ޗާޓު" ގަވާއިދުން ފުރިހަމަ ކޮށްފައި ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.6 ޖަލުގެ އާބާދީގެ ތެރެއިން ފޮތް، މަޖައްލާ، ނޫސް ފަދަ ތަކެތި ފޯރުކޮށްނުދީ ސްޕެޝަލް ޕްރޮޓެކްޝަން ޔުނިޓް (އެސް.ޕީ.ޔޫ)ގައި ތިބި ޤައިދީންނަށް އެކަނިކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

4.7.1.5.7 ޔުނިޓް 2 ގައި 2 މީހުންގެ ޖާގައިގެ ގޮޅިތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ގޮޅިތަކުގައި 4 އާއި 5 އާ ދެމެދުގެ އަދަދަކަށް މީހުން ބަންދުކޮށްފައި ތިބިކަމާއި، ޔުނިޓް 3 ގައި 2 މީހުންގެ ޖާގައިގެ ގޮޅިތަކުގައި 6 މީހުންވެސް ބަންދުކޮށްފައި ތިބިކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

4.7.1.5.8 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުގެ 01 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ކ. މާފުށީ ޖަލުގައި ބަންދުގައި ތިބި ޤައިދީންނަށް ގެއިން އެންނަހުރި ގެނައުން މަނާކޮށް، އެންނަހުރި ލިބޭނީ ވިޔަފާރި އުސޫލުން ޖަލުގައި ގާއިމުކޮށްފައިވާ "ކެންޓީން ސިސްޓަމް"ގައިވާ ތަކެތިން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޖަލުގެ އުސޫލުތަކަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލުގެ ސަބަބުން ގިނަ ޤައިދީންނަށް އެންނަހުރި ހޯދުމުގައި ދަތިތަކާ ކުރިމަތި ވެފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

4.7.1.5.9 ޔުނިޓް 4 އަދި ރިމާންޑު ޖަލެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވީ ނަމަވެސް، މި ޔުނިޓްގެ އިތުރުން ޖަލުގެ ޔުނިޓް 3 (ހައި ސިކިއުރިޓީ ޔުނިޓް)ގައިވެސް ރިމާންޑު ބަންދަށް މީހުން ބަންދުކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

4.7.1.5.10 ޤައިދީންނާ ގުޅޭ ދިރިއުޅުންތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ޤައިދީން އާންމު އާބާދީއާ ވަކިން ބަންދުކުރެވޭކަމާއި، ނަމަވެސް ޤައިދީން ބަދަލުކުރުމާ ތަނުގެ ތަފްސީލު ދިރިއުޅުންތަކުގައި ހިމަނާފައި ނުވާކަމާއި، މިގޮތަށް ބަންދުކުރާއިރު އެ ގޮޅިގައި ހަފްތާއެއްގެ މުއްދަތަށް ޤައިދީން ބަންދުކުރާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

4.7.1.5.11 ޤާނޫނު ނަމްބަރު 14/2013 (ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 65 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ޤައިދީން ހިނގައި ކަސްރަތުކުރުމަށް ގޮޅިން ބޭރަށް ނުނެރޭކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ.

މީގެއިތުރުން، އެންޓި ޓޯޗަރ ރިޕޯޓިންގ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކ. މާފުށީ ޖަލުގެ ރިމާންޑު ކަންކަން ބެލުމަށް އިތުރު ޢިމާރާތެއް ކަނޑައަޅާފައެވެ. މި ޢިމާރާތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

4.7.1.5.12 ކ. މާފުށި ރިމާންޑް ޖަލަށް ހާއްސަ ޑައިރެކްޓަރެއް ނެތްކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.13 މާފުށި ޖަލުގެ ރިމާންޑް ޔުނިޓް 1 ގެ ވިންގް 4 އަދި ޔުނިޓް 2 ގެ ވިންގް 2 ގެ ގޮޅި ނަންބަރު 11 އަދި 12 ނަންބަރު ގޮޅިގައި މީހުން ބަންދުކުރަމުންދަނީ ކުރިން އިޢުލާން ކުރުމެއްނެތިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.14 ކ. މާފުށީ ރިމާންޑް ޖަލަށް ޒިޔާރަތް ކުރިއިރު ރިމާންޑް ބަންދުގައި ގިނަ އަދަދެއްގެ ބަންދުމީހުން ތިބިކަމާއި ޝަރިއްޢަތުގެ މަރުޙަލާ ދިގުލައިގެންގޮސް އެތަކެއް އަހަރެއް ޖަލުގައި ހޭދަކުރަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.15 2014 ވަނަ އަހަރު ކ. މާފުށީ ރިމާންޑް ޖަލަށް ގެނެވުނު 3 މީހަކާއި، 2015 ވަނަ އަހަރު ރިމާންޑަށް ގެނެވުނު 6 މީހަކާއި، 2016 ވަނަ އަހަރު ރިމާންޑަށް ގެނެވުނު 4 މީހަކާއި، 2017 ވަނަ އަހަރު ރިމާންޑަށް ގެނެވުނު 113 މީހަކާ، 2018 ވަނަ އަހަރު ޒިޔާރަތް ކުރުމުގެ ނިޔަލަށް ބަންދަށް ގެނެވުނު 18 މީހުންނާ އެކު [illegible] ޖުމްލަ 144 މީހުން ރިމާންޑް ބަންދުގައި ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.16 ކ. މާފުށި ޖަލުގެ ރިމާންޑް ޔުނިޓްތަކުގެ [illegible] [illegible] މުވައްޒަފުން ހުރުމުގެ ސަބަބުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.5.17 ކ.މާފުށި ޖަލުގެ ޔުނިޓް 2ގައި ހުރި ރިމާންޑް ޔުނިޓުގެ ބައެއް ގޮޅިތަކަކީ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އަނދިރި ގޮޅިއެއްކަމުގައި، މި ގޮޅިތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ނުލިބުމުގެ އިތުރުން ވައި ދައުރުވާނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތްކަމާއި، މި ގޮޅިތައް ރޭގަނޑުގެ ވަގުތުގައިވެސް އާދަޔާ ޚިލާފަށް ހޫނުގަދަކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.6 ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރު

އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވަނީ ހުޅުމާލޭ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރެވެ. މި ޒިޔާރަތުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

4.7.1.6.1 މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ނަންބަރު (IUL)10-E/10/2014/6 އިޢުލާނުގައި، "ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރު (ހުޅުމާލެ)" އިޢުލާންކޮށް މިވަނީ ހިނގަމުންދާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް (އެމް.ސީ.އެސް)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ ބާބުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، "އާންމު ޖަލުތަކާއި ރިމާންޑް ޖަލުތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މި މާއްދާގެ މިނުން އެއްވެސް ބައެއް ބެލެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރެއް އެމް.ސީ.އެސްއަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދީފައިނުވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ ބާބުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދައި ޤަވާއިދެއް ގެޒެޓްކޮށް ނުވާހާ ހިނދަކު ގޮތަކަށް ހަމަޖެހުމަކީ މިނިސްޓަރުން ކަނޑައަޅާދޭން މީހުންގެ ޙައްޤުގައި، އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަރަކާތް ޑިޕޯޓްކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބައިތިއްބުމުގެ ކަންތައްތައް އޮތް އިމިގްރޭޝަން އެންޑް އެމިގްރޭޝަންގެ އޮފީހުގެ ވަކިން ބަންދުކުރާ ބިދޭސީން ހިފަހައްޓާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ކޮމިޝަނުގެ ބަލާގޮތުގައި މި ސެންޓަރުގައި ޕްރިޒަނަރުންނަށް ބިދޭސީން ބަންދުކޮށްގެން ގެންގުޅުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ

ޤާނޫނު)ގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޒަވާއިދުއްސިލްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މިފަދައިން އެމް.ސީ.އެސްގެ ބެލުމުގެދަށުން މިތަނުގައި ބިދޭސީން ބަންދުކުރުމަކީ ރާއްޖޭގައި ހުރިފައިވާ ޤާނޫނުތަކާ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކާ ތަޢާރުޒުވާކަމެއް ނުހުންނަކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

4.7.1.6.2 މި ސެންޓަރުގައި އެއްވެސް ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރިއިންޓެގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމެއް ނުހިންގާކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.6.3 މި ސެންޓަރުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާތީ 3 މަސްދުވަހަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަސްވެފައިވާ ބިދޭސީމީހުން ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.6.4 ޒާއިރުންނަށް މުލާޤާތް ފަރަތަކާއި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ފުރުޞަތު ދީފައިނުވާކަމާއި، ވަކި މުލާޤާތެއް ބޭނުންނަމަ އެ ޒާއިރުންގެ ޖެހުނު ފައިސާ ދިނުން މުލާޤާތް ގަނޑުންނުކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.6.5 މި ސެންޓަރުގައި ޑޯމިޓަރީގެ ޖާގައާ އެކަށީގެން ނުވާވަރަށް ޑޯމިޓަރީގައި މީހުން ބައިތިއްބާފައި ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.6.6 5 ނަންބަރު ޑޯމިޓަރީގައި 52 ބިދޭސީ މީހުން ބަންދުކޮށްފައިވާއިރު، މި ޑޯމިޓަރީގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުރީ 2 ފާޚާނާއި 1 ފެންވަރާތަންކަމުން، މި އަދަދަކީ 52 މީހުން ބޭނުންކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ އަދަދެއްނޫންކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.6.7 ބަންދުގައިތިބޭ ފަރާތްތަކުން ޝަކުވާ ހުށަހަޅަން ޝަކުވާފޯމު ލިބިނުދެވޭ ބައެއް ބޭސް އާސަންދައިން ނުލިބުމުން އެ ފަރާތްތަކަށް އެފަދަ ބޭސްތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ދިމާވާދަތިތައް ނަގާކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.7 ކުޑަކުދިން ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒުތައް

އެންޖީއޯ ޝެޑޯ ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޒިޔާރަތް ކޮށްފައިވަނީ [illegible] އަދި ކުދިންގެ ހިޔާއަށެވެ. މި ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

4.7.1.7.1 ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުޑަކުދިން ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކުގައި މަދުވެގެން ހުންނަންވާނެ މިންގަނޑުތަކުގެ ގަވާއިދެއް މި މަރުކަޒުތަކުގައި [illegible] [illegible] މި ގަވާއިދު އަދިވެސް ފާސްކޮށްފައިނުވާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.7.2 މަރުކަޒުތައް ހިންގާ އިސްޓާފް [illegible] މަރުކަޒުގައި [illegible] ވެރިންނަށް މަރުކަޒާ ގުޅުންހުރި ގަވާއިދުތަކާއި، އުސޫލުތަކާއި، ނިންމުންތަކާ ގުޅުންހުރި މުހިއްމު ބައެއް މަޢުލޫމާތުތައް އެނގޭ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި މަރުކަޒުތަކުގެ ބޯޑުތަކުގައި [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

4.7.1.7.3 ކުދިންގެ އުޅުން ބެލެހެއްޓުމުގެ (ބޭސިކް [illegible]) [illegible]، 'ދިވެހި ރާއްޖޭގައި ކުޑަ ކުދިން ބަލަހައްޓާ މަރުކަޒު ތަކުގައި މަދުވެގެން ހުންނަންވާނެ މިންގަނޑުތަކުގެ ގަވާއިދު'ގެ ޖަދުވަލުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] ދަށުން ކުދިންނަށް [illegible] [illegible] ނުދޭކަމާއި، ފަންނީ މުވައްޒަފުން އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ނެތުމުން، ކުދިންގެ ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަން [illegible] އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ވަކި ވަކިން ސެޝަންތައް ކުދިންނަށް ނަގައިދިނުން 2 މަރުކަޒުގައިވެސް އެންމެ [illegible] ކުރިއަށް [illegible] މުވައްޒަފުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

4.7.1.7.4 ހިޔާވަހިކަމުގައި ކުދިން ދިރިއުޅޭތަނާއި މަރުކަޒުގެ އެހެނިހެން ތަންތަނުގެ ސާފުތާހިރުކަން ރަނގަޅުކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވީނަމަވެސް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ކުދިން ދިރިއުޅޭތަނާއި އެހެނިހެން ތަންތަނުގެ ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަކަމާއި [illegible]

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ކުދިންގެ އަންހެނުންނާއި ހިލާ ގެންގުޅޭ ތަކެތި ބެހެއްޓުމަށް ހުރި ކަބަޑުތަކާއި ބައެއް އެނދުފަދަ ތަކެތި ބޭނުންނުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހަލާކުވެފައިހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.7.5 މަރުކަޒުތަކުގައިވާ ކުދިން ހާއްސަ ބަލިތަކުގެ ޓްރީޓްމަންޓަށް ދެއްކުމަށް، ނަންބަރު ނުލިބިގެން ނުދެއްކި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވީތީ ގިނަ ދަތިތަކެއް ދިމާވާކަން ފާހަގަ އަދި ހާލާ ސިއްހީކަމާ ބެހޭގޮތުން ދުވަސްކުރުން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.7.6 ކުދިން ޖިންސީގޯނާ ކުރުމައި ކުދިންގެ ގައިގައި ދިރިއުޅުމުގެ ހުނަރުތައް އަރައިގަނެގެން ކުދިންތައްވާ ކުދިންގެ ބައެއްކަން ކުރުމުގައި ޖިންސީ ތަޢުލީމުދިނުމަށް ގެންގުޅުމަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިމާޔަތް ކުރި ޖާގަހެއްގައި ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

4.7.1.7.7 ވިޔަފާރީގައި ބިއުޓީ ގެޔީގައި ތިބޭ މުވައްޒަފުންގެ ތަޢުލީމާއި ކުދިން ފަރިތަކަމުގައި ބަހައްޓާފައިވަނީ އިންތިޒާމް ވިޔަފާރީގައި ސަރުކާރުން ކުދިން ބޭނުން ކުރަމުންގެންދާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ކާރު ފީކުރުމުގެ ފޯނާއި، ބޮޑުވުމުގައި ޖާ ބިންވަރުތަކި ކުދިންނަށްޖެހޭ ހިސާބުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

5. އެންޓި ޓޯޗަރއާބެހޭ ގޮތުން ހިންގާފައިވާ ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް

5.1 ޓޯޗަރ މަނާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ތަންފީޒީ އިދާރާތަކަށް ހިންގާފައިވާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް

ތާވަލު 10:

ޓޯޗަރ މަނާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ތަންފީޒީ އިދާރާތަކަށް ހިންގާފައިވާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް			
ތަމްރީން	**މަޤްޞަދު**	**ބައިވެރިންގެ ޢަދަދު**	**ކަވަރުކުރި ކޮންޓެންޓް**
އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބޭއްވި ޑިސްކަޝަން ފޯރަމް (ފުލުހުންގެ އިސްވެރިންނަށް)	ފުލުހުންގެ އިސްވެރިންނަށް އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އަހުލުވެރިކުރުވުމާއި، ކޮމިޝަނުން ކުރަމުންގެންދާ މަސައްކަތްތަކާއި ފުލުހުންނާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޝަނަށް އާންމުކޮށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް އަދި ކޮމިޝަނުގެ ޒިޔާރަތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ފުލުހުންގެ އިސްވެރިން އަހުލުވެރިކުރުވުން.	25	- އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތަޢާރަފް - އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ކުރިއަރުވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގައި ފުލުހުންގެ ދައުރު - ފުލުހުންނާ ގުޅުންހުރި ދާއިރާތަކުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ ތަފާތު މައްސަލަތަކުގެ ބާވަތްތައް
ސެޓްފިކެޓް 3 އިން ކަސްޓޯޑިއަލް މެނޭޖްމަންޓް އެންޑް ސުޕަވިޜަން ޕްރޮގްރާމް (މާފުށީ ޖަލު)	ޕްރިޒަން އޮފިސަރުން ޖެއިލު އަދާކުރުމުގައި އިޖުރާއަތުކުރަން ޖެހޭ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ މަޢުލޫމާތުދިނުމާއި ޖަލު ބެލެހެއްޓުމުގައި ދިމާވާ ކަންކަމުގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމުކުރާ ބަޔަކަށްވުމަށް ހިތްވަރުދިނުން. އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް އިޖުރާއަތުކުރުމުގައި ޕްރިޒަން އޮފިސަރުންގެ ރޯލާބެހޭ ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން.	29	- އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތަޢާރަފު - ޔޫ.ޑީ.އެޗް.އާރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބު - ސީ.ޑީގެ މުޢާހަދާއަށް ކާޓް ކޮންވެންޝަން - އޮޕްކެޓް، މަންޑޭލާ ރޫލްސް އައި.ސީ.ސީ.ޕީ.އާރު، އައި.ސީ.އީ.އެސް.ސީ.އާރު - ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޕްރިޒަން އަދި ހެލްތް އެންޑް ޕްރިޒަންސް

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޕްރޮފެޝަނަލް ޓްރެއިނިންގ ފޯ ކަސްޓޯޑިއަލް އޮފިސަރސް (ފުލުހުންގެ ކަސްޓޯޑިއަލް އޮފިސަރުން)	ފުލުހުންގެ ކަސްޓޯޑިއަލް އޮފިސަރުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ހުނަރުވެރިކުރުވުން	37	- އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތަޢާރަފު - ޔޫ.ޑީ.އެޗް.އާރ - ގާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބު - ރޯލްސް އޮފް ކަސްޓޯޑިއަލް އޮފިސަރސް - ކެޓް ކޮންވެންޝަން
29 ވަނަ ޕޮލިސް ރެކްރޫޓް ޓްރެއިނިންގ ކޯސް (ދ.ވާނީ ޕޮލިސް ޓްރެއިނިންގ ސްކޫލް)	ފުލުހުންގެ ވަޒީފާއަށް [illegible] [illegible] އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ހުނަރުވެރިކުރުވުން	104	- އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތަޢާރަފު - ޔޫ.ޑީ.އެޗް.އާރ - ގާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބު - އ.ދ.ގެ މުޢާހަދާތަކާއި އޭގެ ތަޢާރަފު - ކެޓް ކޮންވެންޝަން، އޮޕްކެޓް، މަންޑޭލާ ރޫލްސް - ވަލްނަރަބަލް ގްރޫޕްސްގެ ޙައްޤުތައް
21 ވަނަ އަސާސީ ތަމްރީން ކޯސް (މާފުށީ ޖަލު)	ޕްރިޒަން އޮފިސަރުން ޖެހޭ އަމަލުކުރުމުގައި އިލްތިޒާމުވާން ޖެހޭ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ [illegible] ޖަލު ބެލެހެއްޓުމުގައި ދިމާވާ ކަންކަމުގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމާ [illegible] [illegible]. އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށް އިލްތިޒާމުވާންޖެހޭ ޕްރިޒަން އޮފިސަރުންގެ ދައުރު [illegible] އިތުރުކުރުން.	30	- އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ތަޢާރަފު - ޔޫ.ޑީ.އެޗް.އާރ - ގާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބު - އ.ދ.ގެ މުޢާހަދާތަކާއި އޭގެ ތަޢާރަފު - އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

5.2. އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްތެރިކުރުމުގެ އާންމު ޝަކުވާތައް

ސިވިލް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާތަކަށް އަލަށް ގެނޭ ފަރާތްތަކަށް ކޮމިޝަނުން ބޭއްވި މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަންތަކުގައި އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމުގެ މުހިންމުކަމާއި، އިންސާނީ ކަރާމާތަށް ގަދަރުކުރުމުގެ މުހިންމުކަމާއި، އަނިޔާކުރުމުން ބަރީއަވެރިވުމުގެ މުހިންމުކަމުގެ މައްޗަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ސިވިލް ސަރވިސް އިންޑަކްޝަން 5 ސެޝަނެއް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވެއެވެ.

5.2.1. އިންސާނީ ހައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސްކޫލް ދަރިވަރުންނަށް ހިންގާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަންތައް

އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ސްކޫލް ދަރިވަރުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ވެސް ސެޝަންތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވެއެވެ. މިގޮތުން 2018 ވަނަ އަހަރު 4 ސްކޫލެއްގެ ގްރޭޑް 11 ގައި ކިޔަވަމުންދާ ޖުމުލަ 563 ދަރިވަރުންނަށް އިންސާނީ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމުގެ މުހިންމުކަމާއި، އިންސާނީ ކަރާމާތަށް ގަދަރުކުރުމުގެ މުހިންމުކަމާ އަދި އަނިޔާކުރުމުން ބަރީއަވެރިވުމުގެ މުހިންމުކަމުގެ މައްޗަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވާނެއެވެ.

5.2.2. އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނަށް ކަމާބެހޭ ފަރާތްތައް އަހުލުވެރިކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރާ އޮންލައިން ކޯސް

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓާ ފަރާތްތައް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފުން އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނަށް އަހުލުވެރި ކުރުމަށް އޮންލައިންކޯސް ހިންގުމަށް ރާވާފައިވާ ކޯހުގެ ކޮންޓެންޓް އެކުލަވާލައި މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވެއެވެ.

5.3 އެންޓި ޓޯޗަރއާބެހޭ ގޮތުން ކޮމިޝަނުގައި ހިންގާފައިވާ ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް

މިގޮތުން އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ގޮތުން 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ 13 ވަނަ ދުވަހު ކޮމިޝަނުގެ 12 މުވައްޒަފުންނަށް ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމެއް ހިންގިފައިވެއެވެ.

6. ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން އިދާރާ ތަކުން ކުރާ މަސައްކަތްތައް

6.1 މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒުއިން ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒް އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރަންޖެހޭ، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ ތަންތަން އިޢުލާންކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާކަމަށް މިނިސްޓްރީއިން ވަނީ މައުލޫމާތު ދީފައެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މީހުން ބަންދުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީއިން ކަނޑައަޅާ ތަންތަން އާއްމުކުރުމަށް 4 އިޢުލާނެއްކޮށް، 6 ތަނެއް އާއްމުކޮށްފައިވާކަމާ އަދި މި މައުލޫމާތުތައް ހިމެނޭގޮތަށް 3 ރިޕޯޓެއް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް މިނިސްޓްރީއިން މައުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ.

6.2. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރަންފަށައިފައިނުވާކަމާ އަދި މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށް އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނަށް ގެނަންޖެހޭ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ މަސައްކަތްކުރަމުންދާކަމަށް މައުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަދި ތަމްރީނެއް އެކުލަވާލެވިފައި ނުވާކަމަށާއި މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ޓޯޗަރާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ކުރަންފަށައިފައިނުވާކަމަށް ވަނީ މައުލޫމާތުދީފައެވެ.

6.3. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 24، 25، 27 އަދި 28 މި މާއްދާތަކާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީއިން މަސައްކަތްތަކެއްކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިހާތަނަށް އެ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސިޔާސަތު އެކުލަވާލައިފައިވާކަމުގެ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީފައިވެއެވެ. ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 24، 25، 26، 27 އަދި 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި ގުޅިގެން ސިޔާސަތު އެކުލަވައިލާ ސިޔާސަތުތަކުގެ މައުލޫމާތުތަކެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޖަދުވަލު 11:

އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް އަށް ފޮނުވިއިރު އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް

#	މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ	މުވައްޒަފާއި ގުޅޭ އެޅުނު ފިޔަވަޅު
1	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންގެ ތެރެއިން ބައެއް ކުދިންނަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ޗައިލްޑް ކެއަރ ސުޕަރވައިޒަރ އިހާނެތިވެ، ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2017 ޖޫން 7 ކުން 2017 ޖުލައިގެ 7 ގެ ނިޔަލަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 2017 ޖުލައި 5 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
2	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންގެ ތެރެއިން ބައެއް ކުދިންނަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ އެސިސްޓެންޓް ޗައިލްޑް ކެއަރ ވޯކަރ އިހާނެތިވެ، ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2017 ޖޫން 7 ކުން 2017 ޖުލައިގެ 7 ގެ ނިޔަލަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 2017 ޖުލައި 5 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
3	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންގެ ތެރެއިން ބައެއް ކުދިންނަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ޗައިލްޑް ކެއަރ ވޯކަރ އިހާނެތިވެ، ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2017 ޖޫން 7 ކުން 2017 ޖުލައިގެ 7 ގެ ނިޔަލަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 2017 ޖުލައި 5 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
4	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންގެ ތެރެއިން ބައެއް ކުދިންނަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ވޮޗްމަން އިހާނެތިވެ، ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2017 ޖޫން 7 ކުން 2017 ޖުލައިގެ 7 ގެ ނިޔަލަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 2017 ޖުލައި 2 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
5	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފިޔަވަތީގައި ބަލަހައްޓަމުންދިޔަ ކުއްޖަކަށް ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ހެލްތް އޮފިސަރ އިހާނެތިވެ، ކުއްޖާއަށް ޖިންސީ އަނިޔާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަ	2017 މާރިޗު 20 އިން 2017 އޭޕްރީލް 19 ގެ ނިޔަލަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 2017 އޯގަސްޓް 2 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
6	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފިޔަވަތީގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުއްޖަކަށް ފިޔަވަތީގެ ކުދިން ބަލަހައްޓާ ވަގުތުގައި ހުރި މުވައްޒަފަކު އިހާނެތިވެ، ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2018 ފެބުރުއަރީ 25 އިން 2018 މާރިޗު 24 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި ، 25 މާރިޗު 2018 އިން 24 އޭޕްރީލް 2018 އަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައި އަދި 30 އޭޕްރީލް 2018 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

7	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފިޔަވަތީގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންނަށް ފިޔަވަތީގެ ކުދިން ބަލަހައްޓާ މަގާމުގައި ހުރި މުވައްޒަފުން އިހުމާލުވެ، ހަރުކަށި ބަދަނީ މުޢާމަލާތްކުރި މައްސަލަ	2018 ފެބްރުއަރީ 25 އިން 2018 މާރިޗް 24 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި ، 25 މާރިޗް 2018 އިން 24 އޭޕްރިލް 2018 އަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 12 އޭޕްރިލް 2018 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
8	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފިޔަވަތީގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންނަށް ފިޔަވަތީގެ ކުދިން ބަލަހައްޓާ މަގާމުގައި ހުރި މުވައްޒަފުން އިހުމާލުވެ، ނަފްސާނީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2018 ފެބްރުއަރީ 25 އިން 2018 މާރިޗް 24 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި ، 25 މާރިޗް 2018 އިން 24 އޭޕްރިލް 2018 އަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި 9 އޭޕްރިލް 2018 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
9	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގދ. ފެމިލީ އެންޑް ޗިލްޑްރަން ސަރވިސް ސެންޓަރުގައި ދިރިއުޅެމުންދިޔަ 2 ކުއްޖަކަށް އެ ސެންޓަރުގެ ވޯކަރު ޖިންސީ އަނިޔާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަ	2018 މާރިޗް 28 އިން 2018 އޭޕްރިލް 27 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި އަދި ސަސްޕެންޝަންގެ މުއްދަތުގައި 11 އޭޕްރިލް 2018 ވަނަ ދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައި
10	ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ފިޔަވަތީގައި ބަލަހައްޓަމުން ދިޔަ ކުދިންނަށް ފިޔަވަތީގެ ކުދިން ބަލައްޓާ މަގާމުގައި ހުރި މުވައްޒަފުން އިހުމާލުވެ، ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ކުރި މައްސަލަ	2018 ޖޫން 24 އިން 2018 ޖުލައި 23ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑް ކުރެވިފައި

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

ޖަދުވަލު 12:

މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީގެ ފަރާތުން މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހިންގާފައިވާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް	
ތާރީޚް	ޓްރެއިނިންގ / ޕްރޮގްރާމް
8 - 14 އޮގަސްޓް 2017	"ޓްރެއިނިންގ އޮފް ޓްރެއިނަރސް އޮން ޖެންޑަރ" ޕްރޮގްރާމް - ޖެންޑަރ ގެ މަފްހޫމުތަކަށް އަހުލުވެރި ކުރުވުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މި މަޢުލޫމާތު ރިޕޯޓުކުރުމަށް (ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން ފުރުސަތު ހުޅުވާލައިގެން)
10 - 14 ސެޕްޓެމްބަރ 2017	"ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގ ފޮ ސޯޝަލް ވަރކަރސް" ޕްރޮގްރާމް - ސޯޝަލް ސަރވިސް ފީލްޑުގެ ހުނަރާއި ޤާބިލްކަން އިތުރު ކުރުވުމަށް
28 - 30 އޮގަސްޓް 2017	ކޮމިއުނިޓީ ސޯޝަލް ވޯކަރުންގެ މޮނިޓަރިންގ އަދި ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމް (ސ. ގަން، ކޮމިއުނިޓީ ސޯޝަލް ވޯކަރުން)
25 ފެބްރުއަރީ - 01 މާރިޗު 2018	"ކެޕޭސިޓީ ބިލްޑިންގ ފޮ ސޯޝަލް ވަރކަރސް" ޕްރޮގްރާމް ސޯޝަލް ސަރވިސް ފީލްޑުގެ ހުނަރާއި ޤާބިލްކަން އިތުރުކުރުވުމަށް
11-15 މާރިޗު 2018	ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޓްރޭނިންގ އޮން ސަރވިސް ޕްރޮވިޝަންސް ފޯ ދަ އެލްޑަރލީ އެންޑް ވިކްޓިމްސް އޮފް އެބިއުސް ފ. ނިލަންދޫ
20 - 22 މާރިޗު 2018	ކޮމިއުނިޓީ ސޯޝަލް ވޯކަރުންގެ ރީއިންޓަގްރޭޝަން އެންޑް ޓްރޭނިންގ ޕްރޮގްރާމް ލ. ފޮނަދޫ
8-12 އޭޕްރިލް 2018	ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޓްރޭނިންގ އޮން ސަރވިސް ޕްރޮވިޝަންސް ފޯ ދަ އެލްޑަރލީ އެންޑް ވިކްޓިމްސް އޮފް އެބިއުސް ހދ. ހަނިމާދޫ
09 - 10 އޭޕްރިލް 2018	ކޮމިއުނިޓީ ސޯޝަލް ވޯކަރުންގެ މޮނިޓަރިންގ އަދި ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމް ޏ. ފުވައްމުލަކު ސިޓީ
6-10 މެއި 2018	ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޓްރޭނިންގ އޮން ސަރވިސް ޕްރޮވިޝަންސް ފޯ ދަ އެލްޑަރލީ އެންޑް ވިކްޓިމްސް އޮފް އެބިއުސް އައްޑޫ ސިޓީ

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.4. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާފައިވާކަމުގެ މައުލޫމާތު އެ މުއައްސަސާއިން ފޯރުކޮށްދީފައިނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން ކުރާ އިހުމާލު ކުށްތަކަށް ފިޔަވަޅު އަޅަމުންގެންދަނީ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ "ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިހުމާލު ކުށްތަކާއި، އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާއި ބެހޭ ގަވާއިދު"ގެ ދަށުންކަމުގައި މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީފައިވެއެވެ.

6.5. ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 24، 25، 26 ،27، އަދި 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އޮނިގަނޑު ތެރޭގައި އެކަންކަން ހިމެނިފައިވާ ގޮތާއި، އަމަލުކުރާ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި މައުލޫމާތު:

ފުލުހުންގެ ޒާބިތު ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ހައްޔަރުގައި ހުންނައިރު ފޯރުކޮށްދޭން ޖެހޭ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އިނާޔަތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި ގަވާއިދުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ކަސްޓަޑީއަށް މީހަކު ގެންނައިރު ޗެކްކުރަންވާ އަނިޔާއާއި ކަސްޓަޑީގައި ހުއްޓާ ބަލިވެއްޖެނަމަ ބޭސްފަރުވާގެ ކަންތައް ހަމަޖެއްސުން ޖެހޭނެގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި ހުރިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ ހިލާފުވާ ފަރާތްތަކާއި މެދު "ފުލުހުންގެ ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިހުމާލު ކުށްތަކާއި، އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާ ބެހޭ ގަވާއިދުގެ" ދަށުން ފިޔަވަޅު އަޅާކަން ހިއްސާކޮށްފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

މުޖުތަމަޢުގައި އެއްވުންތައް ދޫކުރުމުގައި ސުލްހަވެރިކަމާއެކު 1/2013 ޤާނޫނު (އެއްވެއްޖުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް ބަލާކަމަށްވާނަމަ، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން އޮފިސަރުން ޖިސްމާނީ ބާރުބޭނުންކުރުމުގައި ސްޓޭންޑަރޑް އޮޕަރޭޓިންގ ޕްރޮސީޖަރާއި ގޮތުގެމަތިން އެންމެ ސުލްހަވެރިކޮށް ކަމަށް މަޢުލޫމާތުލިބިފައިވެއެވެ.

6.6. ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކާއި ގުޅޭ މައްސަލަތައް:

ޕޮލިސް އެކަޑަމީން ކުރިއަށް ގެންދާ ބޭސިކްރިކްރޫޓްމެންޓްގެ ކޯހުން 2017 ޖުލައި 16 ން 2018 ފެބްރުއަރީ 18 އަށް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވާ ފުލުހުންގެ 29 ވަނަ އަސާސީ ތަމްރީން ކޯހުގައި ހިއްސާކުރި ޓްރެއިނީސް ޓީޗަރުންގެ ނަފްސުގައި ހިއްސާކުރި ޓްރެއިނީސް ކޮމާންޑޯސްގެ ހަރުކަށި މަޑުން ފަރުމާ ކުރެވިފައިވާ ޓްރޭނިންގއެއް ކުރަމުންދިޔައިރުގައިވާކަމަށާއި، މި ޓްރޭނިންގގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ހިމެނޭ ކަމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ޕޮލިސް އެކަޑަމީއަށް ޓްރޭނިންގެއްގެ ކޯސް ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ހިމަނާފައިވާކަން ވަނީ މަޢުލޫމާތުލިބިފައެވެ.

އަދި ހަމަ އެހެންމެ، ކޯހުގެ ތަމްރީނުގެ ތަރުތީބު މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ތިބި މީހުންގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓަން ތިބި ޕޮލިސް ކަސްޓަޑީ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަމާޒުކޮށްގެން ފަރުމާކޮށްފައިވާ "ޓްރެއިނިންގ ޕްރޮގްރާމް ފޯ ކަސްޓަޑީ އޮފިސަރސް" ޕްރޮގްރާމްގައި ހައްދުފަހަނަޅާ އަދި ބަންދުކުރާ މީހުންގެ ހައްޤުތަކަށް އެންޓި ޓޯޗަރ ގެ ޤާނޫނާ ގުޅިގެން މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ސެޝަނެއް ހިމަނާފައިވާކަން މަޢުލޫމާތުލިބިފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.7. ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ކުރަމުން ގެންދާ މަސައްކަތްތަކުގެ މައުލޫމާތު:

މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު އަވަހަށް ނިންމުމަށްޓަކައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލެއް 2015 ޑިސެމްބަރު 15 ގައި އެކުލަވާލައި އަމަލުކުރަން ވަނީ ފަށާފައިކަމާއި، އާއްމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން މައްސަލައެއް ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ހޭދަވާން މުއްދަތެއް ކަމުގައި 01 މަސް ދުވަސް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ވަނީ މައުލޫމާތުދީފައެވެ. އަދި 24 ގަޑިއިރު ތެރޭގައި މައްސަލަ ކޯސްކުރުމާމެދު ގޮތް ނިންމުމާއި، ބަލަމުންދާ މައްސަލައެއް 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުނިމޭނަމަ ސަބަބާއެކު އިތުރުން 30 ދުވަސް އިތުރަށް ދިގުކޮށްގެން މުއްދަތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް، އެހެންނަމަވެސް އެއްވެސް ސަބަބަކާ ނުލައި ތަޙްޤީޤު ނުނިމި ފަސްވާނަމަ އިހުމާލުވި ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅޭނެ ގޮތް މި އުސޫލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ވަނީ މައުލޫމާތުދީފައެވެ.

މީގެ އިތުރުން ކުރިމަގުގައި ފުރުމަން ހަމަޖެހިފައިވާ ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމްތަކުގައިވެސް އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނާ ގުޅޭގޮތުން ރަސްމީ ގޮތެއްގައި މައުލޫމާތުދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާކަމުގައި، އަވަސް ފަރުމާކުރުވޭ ތަމްރީނުތަކުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ހިމަނަންޖެހޭ ކޯސްތަކުގައި މި ޤާނޫނު ހިމަނައިދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާކަމަށްވެސް މައުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ.

6.8. މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ އޮފިސަރުން [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އޮފިސަރުން [illegible] އެކުލަވާލައި [illegible] ކަމަށް މައުލޫމާތުދީފައެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.9. ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީއިން ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކެއް

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްގެންދެވިފައި ނުވާކަން ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އޭޖެންސީއިން މައުލޫމާތު ދީފައެވެ.

6.10. ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކެއް

ޤާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ދަށުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް މިހާތަނަށް ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައިނުވާކަން އެފަރާތުން މައުލޫމާތު ދީފައެވެ.

ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ހަމައެކަނި ތަޙްޤީޤު ކުރަމުންދަނީ 2013/13 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މައްސަލަތަކެއްކަން މައުލޫމާތު ދީފައެވެ. އަދި އެ މިކޮމިޝަނުން ބަލަމުންދާ މައްސަލަތަކުގައި ޓޯޗަރގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ހަރުކަށި ބޭއިންސާނީ ޢަމަލެއް އެއްވެސް ވަރަކަށް ހިނގާފައިވާކަމަށް ބެލިއްޖެނަމަ، އެކަމެއް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނަށް ރިފަރކުރާނެކަމަށްވެސް މައުލޫމާތު ދީފައެވެ.

6.11. މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަނުން ގާނޫނު ނަމްބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީއިން މައުލޫމާތު ލިބުނުގޮތުގައި، ޤައުމީ މަންހަޖުގައި ވަނީ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާބެހޭ މައުޟޫޢުތައް ހިމަނާފައެވެ. އަދި ރާއްޖޭގެ 33 ސްކޫލެއްގައި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކްލަބް އުފައްދާފައިވާކަން މައުލޫމާތު ދީފައެވެ.

ތާވަލު 13:

ތާވަލު 13: ހިއުމަން ރައިޓްސް ކްލަބް އުފައްދާފައިވާ ސްކޫލުތައް		
#	ސްކޫލު	އަތޮޅާއި ރަށް
1	އިމާދުއްދީން ސްކޫލް	ކ. މާލެ
2	އިސްކަންދަރު ސްކޫލް	ކ. މާލެ
3	ހިރިޔާ ސްކޫލް	ކ. މާލެ
4	އަމީނިއްޔާ ސްކޫލް	ކ. މާލެ
5	ކަލާފާނު ސްކޫލް	ކ. މާލެ
6	ރެހެންދި ސްކޫލް	ކ. ހުޅުމާލެ
7	ޖަމާލުއްދީން ސްކޫލް	ކ. މާލެ
8	ތާޖުއްދީން ސްކޫލް	ކ. މާލެ
9	މުހިއްދީން ސްކޫލް	ކ. ވިލިނގިލި
10	ޣާޒީ ސްކޫލް	ކ. ހުޅުމާލެ

11	އަލް މަދަރަސަތުލް އަރަބިއްޔަތުލް އިސްލާމިއްޔާ	ކ. މާލެ
12	އދ. އޭ.އީ.ސީ	އދ. މަހިބަދޫ
13	އަފީފުއްދީން ސްކޫލް	ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
14	ދާންދޫ ސްކޫލް	ގއ. ދާންދޫ
15	ދިއްގަރު ސްކޫލް	މ. ދިއްގަރު
16	ފޭދޫ ސްކޫލް	ސ. ފޭދޫ
17	ފުވައްމުލަކު ސްކޫލް	ޏ. ފުވައްމުލައް
18	ގއ. އަތޮޅު ސްކޫލް	ގއ. ކޮލަމާފުށި
19	ހާފިޒް އަހުމަދު ސްކޫލް	ޏ. ފުވައްމުލައް
20	ހދ. އޭ.އީ.ސީ	ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
21	ހުޅުދުއްފާރު ސްކޫލް	ރ. ހުޅުދުއްފާރު
22	އިރްޝާދިއްޔާ ސްކޫލް	ސ. މަރަދޫ
23	ޖަލާލުއްދީން ސްކޫލް	ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
24	ކ. އަތޮޅު ސްކޫލް	ކ. ކާށިދޫ
25	ކަނޑުހުޅުދޫ ސްކޫލް	ގ. ކަނޑުހުޅުދޫ
26	ޅ. އޭ.އީ.ސީ	ޅ. ހިއްނަވަރު
27	މަރަދޫ ސްކޫލް	ސ. މަރަދޫ
28	މަރަދޫފޭދޫ ސްކޫލް	ސ. މަރަދޫފޭދޫ
29	މ. އޭ.އީ.ސީ	މ. މުލި
30	މޭނާ ސްކޫލް	ނ. ހޮޅުދޫ

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

31	ޝަރަފުއްދީން ސްކޫލް	ސ. ހިތަދޫ
32	އުނގޫފާރު ސްކޫލް	ރ. އުނގޫފާރު
33	ވިލުފުށި ސްކޫލް	ތ. ވިލުފުށި

6.12. މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުން ގާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

6.12.1. ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ހޮސްޕިޓަލްތަކުގައި ބޭނުންކުރަމުންދާ މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓް (އެމް.އެލް.އާރް) ފޯމުގައި ގާނޫނު ނަންބަރު 2013/13 (އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު) އަދި 3/2012 (ގެވެށި އަނިޔާ ހުއްޓުވުމުގެ ގާނޫނު)އިން ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ހިމެނުމަށް ފުރުޞަތުލިބިފައިވާކަމާއި، އިންދިރާ ގާންދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލް (އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް) ގައި ފައިލްކުރެވި، އަދިވެސް ހޮސްޕިޓަލްގެ ޑޮކްޓަރ އޮފިސަރުންނާއި ޑޮކްޓަރުން އަދި ޑޮކްޓަރ ރިޕޯޓް އޮފިސަރުން މި ފޯމަށް އަނިޔާވި ކުދިންގެ ޖިސްމާނީ ޙާލަތު ސަލާމަތްކޮށް ބެއްލުމަށް ބޭނުން ކުރަމުން ދިޔަކަން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވެއެވެ.

6.12.2. 2013/13 (އެންޓި ޓޯޗަރ ގާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުން ކުރިއަށްގެންދާ މަސައްކަތްތަކުގެތެރޭގައި ސިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިން މި ގާނޫނަށް އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގައި، އެމް.އެލް.އާރް ފޯމު މުރާޖަޢާކޮށް، މިފޯމު ފުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން އެފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ފޯމު ނުފުރައިފިނަމަ އެ މުވައްޒަފަކާމެދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު އަޅާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދަ ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައިވާ ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ކޮމިޝަނާ ހިއްސާކޮށްފައިނުވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.13. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސް (އެމް.އެން.ޑީ.އެފް)ގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކާމެދު ފިޔަވަޅު އަޅާފައި ނުވާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ސިފައިންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ތަމްރީނުތަކާއި، އެމް.އެން.ޑީ.އެފްއިން އެކުލަވާލާފައިވާ ތަމްރީނުތަކާބެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި ސިޔާސަތުތަކުގައި ހިމަނާފައިވާކަމާއި ސިފައިންނަށް ހިންގާ ކޯސްތަކާއި ތަމްރީނުތަކާއި، އޮރިއެންޓޭޝަންތަކުގައި އެންޓި ޓޯޗަރާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތާއި، އެފަދަ ކަމެއް ހިނގައިފިނަމަ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާމެދު ސިފައިން ހޭލުންތެރިކުރުވުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.14. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

6.14.1. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި ޓޯޗަރގެ މައްސަލައެއް ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން ވަނީ މައުލޫމާތު ދީފައެވެ. ނަމަވެސް މި މުއްދަތުގެ ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވާކަމަށް މައުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.

6.14.2. ޓޯޗަރކުރުވުނު މީހެއްގެ ފަރާތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ޝަކުވާގެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށާއި، އެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤު އިދާރާއަށް ހުށަހަޅާފައިވޭތޯއާއި އެފަދަ [illegible] ތަޙްޤީޤަށް [illegible] [illegible]، ކަމާގުޅުން ހުރި އިދާރާގެ [illegible] އެމައްސަލަ ގެނެސް، މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ދަންނަވައި، ތަޙްޤީޤު ނިމުމުން ގޮތް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހެޅުމަށް އަންގާފައިވާކަމަށް އެ އޮފީހުން މައުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ.

6.14.3. ރާއްޖޭގައި ހުރި އެހެން ފުލުހުންގެ [illegible] ޓޯޗަރގެ [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތައް [illegible]، ރާއްޖޭގައި ހުރި [illegible] އެހެން ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible] ނިސްބަތްވާ ފުލުހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓޯޗަރގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

6.15. ސަރުކާރީ ދާއިރާއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތައް

ޤާނޫނު ނަންބަރު 2013/13 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ސަރުކާރީ ދާއިރާގައި އެއްވެސް ހަރަކާތެއް ހިންގާފައިނުވާ ކަމާއި، މި ޤާނޫނާ ގުޅިގެން ކަމާބެހޭ އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން ހިންގާފައިވާ އެއްވެސް ޓްރެއިނިންގ އެއްގައި ސަރުކާރީ ދާއިރާގެ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބައިވެރިވެފައިނުވާކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން މަޢުލޫމާތުދީފައިވެއެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 2013/13 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން 2017 ވަނަ އަހަރު ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް 01 މައްސަލަ

[illegible] ހުށަހެޅޭ

ހުށަހެޅިފައިވާކަމާއި،

ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ބަލަމުންދަނީ ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ޝަރީޢަތް ހިންގުމާބެހޭ ޤަވާއިދުގެ ދަށުން ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މަޢުލޫމާތު ދީފައިވެއެވެ.

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

7. ނިންމުން

މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވަނީ ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގެ ނިޔަލަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކުން މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކެވެ. މިގޮތުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނު ޓޯޗަރާ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތަކާއި، ޓޯޗަރ ހުއްޓުވުމަށް ކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތްތަކާއި، ކޮމިޝަނާއި ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ހިންގާފައިވާ ތަމްރީނު ޕްރޮގްރާމްތަކާ އަދި ހިންގާފައިވާ ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު) ތަންފީޛުކުރުމުގައި، ކޮމިޝަނާއި ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅުންހުރި އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކުން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ކޮމިޝަނާއި ބައެއް މުއައްސަސާތަކުން ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ކުރަން ޤާނޫނުގައި ލާޒިމްކޮށްފައިވާ ބައެއް ކަންކަން ނުކޮށް ވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މީގެއިތުރުން، ޤާނޫނުގައި ޓޯޗަރގެ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާފައިވީނަމަވެސް، އެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަތައް ބަލައި ނިންމުމުގައި ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުން އެންމެ އެދޭ އެއްބާރުލުން ނުލިބި، މައްސަލަތައް ނިންމުމުގައި ކޮމިޝަނަށް ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

މި ރިޕޯޓުގެ މުއްދަތުގައި، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މިނިވަންކަން ގެއްލޭގޮތަށް މީހުން ބަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކަށް ކޮށްފައިވާ މޮނިޓަރިންގެ 6 ޒިޔާރަތާއި، ފޮލޯއަޕް 4 ޒިޔާރަތާ އަދި ކޮމިޝަނުގެ ނިންމުމަކާ ގުޅިގެން ކުރެވުނު ޚާއްސަ 1 ޒިޔާރަތާއެކު ޖުމްލަ 11 ތަނަކަށް އެން.ޕީ.އެމް.އިން ޒިޔާރަތްކޮށް، އެތަންތަން މޮނިޓަރކޮށްފައިވެއެވެ. މި ޒިޔާރަތްތަކުގައި އެފަދަ ތަންތާނގައި އެއްވެސް އަނިޔާވެރި ނާއިންސާނީ ދަށްދަރަޖައިގެ އަމަލެއް ހިނގާކަމުގެ ހެކި ނުފެނުނު ނަމަވެސް، އެ ޒިޔާރަތްތަކުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހުށަހެޅުންތަކާއެކު ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް، ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތަކާ ހިއްސާކޮށްފައިވާނެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މީހުން ބަހައްޓާ މަރުކަޒުތަކުގެ މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ހިންގާފައިވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގެމަތިން، މިހެން ބަންދުކުރެވޭ ތަންތަނާބެހޭ މައުލޫމާތު، މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒް އާންމުކޮށް، މި ކޮމިޝަނާ ހިއްސާކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ކޮމިޝަނާ ހިއްސާކޮށްފައިވާ ލިސްޓުގައި "ރިމާންޑް ޔުނިޓް"ތައް ހިމަނާފައި ނުވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ޝަހީދު ހުސައިން އާދަމް ބިލްޑިންގައި ތަޙްޤީޤަށްޓަކައި މިހެން ބަންދުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލަ ބެލިބެލުމުން އެތަނުގައި މިހެން ބަންދުގައިބަހައްޓާފައިވާކަން އެނގެންއޮތްނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)ގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގެމަތިން، އެތަނަކީ މިހެން ބަންދުކުރާ ތަންތަނުގެ ލިސްޓުގައި ހިމަނާފައިވާ ތަނެއް ނޫންކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި މިހެން ބަންދުކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ތަނެއް ފިޔަވައި، އެހެން ތަނެއްގައި ބަންދުކުރުމަކީ ޖިނާއީ ކުށެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެއިތުރުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ ބާބުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، "އާންމު ޖަލުތަކާއި ރިމާންޑް ޖަލުތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓަން މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް"އިން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، މޯލްޑިވްސް ޕުލިސް ސަރވިސް އަދި މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން "ރިމާންޑް ޔުނިޓް"ތައް ހަދައި، މިހެން ބަންދުކުރަމުންދަނީ މި ޤާނޫނުގެ މި މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

މީގެއިތުރުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ނަންބަރު (IUL)10-E/10/2014/6 އިޢުލާނުގައި، "ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރ (ހުޅުމާލެ)" އިޢުލާންކޮށް މިތަން ހިންގަމުންދާނީ މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސް (އެމް.ސީ.އެސް)ގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ ބާބުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި، "އާންމު ޖަލުތަކާއި ރިމާންޑް ޖަލުތައް ހިންގައި ބަލަހައްޓަން މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން" ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މި މާއްދާގެ މިނޫން އެއްވެސް [illegible] [illegible] އިޚްތިޔާރެއް އެމް.ސީ.އެސްއަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދީފައިނުވާކަމާއި، ހަމަ މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ ބާބުގެ 142 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދައި ގަވާއިދު [illegible] [illegible] [illegible] އަމަލުކުރަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިމިގްރޭޝަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރާއްޖެއިން ޑިޕޯޓުކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2007 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަނުގެ

ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބައިތިއްބުމަށް ކޮންޓްރޯލަރ އޮފް އިމިގްރޭޝަން އެންޑް އެމިގްރޭޝަނުގެ އެދުމުގެ މަތިން ބަންދުކުރެވޭ ބިދޭސީން ހިމަނާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ސެންޓަރުގައި ޑީޕޯޓުކުރެވެންދެން ބިދޭސީން ބަންދުކުރަމުންދަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު)ގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއްނެތި، މި ޤާނޫނުގެ މި މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

ޖަދުވަލު 1: ޤާނޫނުގެ 17 ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ތަންތަން.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ލޯ އެންޑް ޖެންޑަރގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މަރުކަޒުތައް
- ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ މީހުންގެ މަރުކަޒު
- ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާ / ވިލިމާލެ
- [illegible]
- ތަޢުލީމާއި މަސައްކަތް އުނގަންނައިދޭ ކުޑަކުދިންގެ މަރުކަޒު / ކ.މާފުށި
- ށ.އަތޮޅު އަމާންހިޔާ / ށ.ފުނަދޫ
- [illegible] [illegible] އެންޑް ޗިލްޑްރަން ސަރވިސް ސެންޓަރ / [illegible]
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މަރުކަޒުތައް
- ކ.މާފުށި ޖަލު
- މާލެ ޖަލު
- ހިންމަފުށި ޖަލު
- ހުޅުމާލެ ޑިޓެންޝަން ސެންޓަރ
- [illegible] [illegible] މަރުކަޒު
- ޑްރަގް ރިހެބިލިޓޭޝަން އެންޑް ޑިޓޮކްސިފިކޭޝަން ސެންޓަރ / އައްޑޫ ސިޓީ، ހިތަދޫ
- ކޮމިއުނިޓީ ސަރވިސް / ކ.މާލެ، ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީ
- ޑްރަގް ޓްރީޓްމަންޓް އެންޑް ރިހެބިލިޓޭޝަން ސެންޓަރު / ކ.ހިންމަފުށި
- ޑްރަގް ޓްރީޓްމަންޓް އެންޑް ޑިޓޮކްސިފިކޭޝަން ސެންޓަރު، ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީ، ޏ.ފުވައްމުލައް

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

	- ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީ ގަގަން ކްލިނިކް
	- ވިލިމާލެ ޑިޓޮކްސިފިކޭޝަން ސެންޓަރު، ނޭޝަނަލް ޑްރަގް އެޖެންސީ / ވިލިމާލެ
	- ދޫނިދޫ
	- އަތޮޅުވެހި
	- މާލެ އަހުލުވެރި މަރުކަޒު
އަޕަރނޯތު ޕޮލިސް ޑިވިޝަން	
	- ހދ.ކުޅުދުއްފުށި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ހއ.ދިއްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ށ.ފުނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
ނޯތު ޕޮލިސް ޑިވިޝަން	
	- ނ.މަނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ރ.އުނގޫފާރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ބ.އޭދަފުށި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ޅ.ނައިފަރު ސްޓޭޝަން
	- ޅ.ހިންނަވަރު ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
ނޯތު ސެންޓްރަލް ޕޮލިސް ޑިވިޝަން	
	- އދ.މަހިބަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- އއ.ރަސްދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
ސެންޓްރަލް ޕޮލިސް ޑިވިޝަން	
	- ފ.ނިލަންދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES

	- ދ. ކުޑަހުވަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- މ. މުލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ތ. މަޑިފުށި ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް
	- ތ. ވިލުފުށި ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް
ސައުތު ސެންޓްރަލް ޕޮލިސް ޑިވިޜަން	
	- ލ. ގަން ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
އަޕަރ ސައުތު ޕޮލިސް ޑިވިޜަން	
	- ގއ. ވިލިނގިލި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- ގދ. ތިނަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
ސައުތު ޕޮލިސް ޑިވިޜަން	
	- ޏ. ފުވައްމުލައް ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން
	- އައްޑޫ ސިޓީ ޕޮލިސް ކަސްޓޯޑިއަލް (ސ. ހިތަދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަން)

HUMAN RIGHTS COMMISSION MALDIVES